

TARMOQ MALAKA RAMKASI

Reyestr raqami:	QR kod
<input type="text"/>	

1. Umumiy talablar va asosiy tushunchalar

Tarmoq malakalar ramkasi temir yo'l transporti sohasida tashishlarni tashkil etish, metropolitendan foydalanuvchi yo'lovchilarga xizmat ko'rsatish hamda tashishni tashkil etish jarayonida ishtirok etuvchi mutaxassislarning, shuningdek ushbu jarayonlarini ta'minlovchi boshqa mutaxassislarning ma'lumoti, malakasiga qo'yiladigan talablarni aniqlash maqsadida ishlab chiqilgan.

Temir yo'l, metro transporti sohasining o'ziga xos xususiyatlari va jamiyat mutaxassislarning faoliyati tashishlarni tashkil etish va harakat xavfsizligini ta'minlash bilan bevosita bog'liqligi sababli, mutaxassislarning maxsus tayyorgarligini talab etadi. Tarmoq malaka ramkasida har bir lavozim bajaradigan funksiyalarning murakkablik darajasi va unga qo'yiladigan ma'suliyat darajasi aks etgan. Bu esa xodimlarning malakasiga bo'lgan talabni, kasbiy ma'lumot tizimi bitiruvchilari malakasiga bo'lgan talabni va tarmoq talablariga javob beradigan kasb standartlarini ishlab chiqish kabi talablar doirasini aniqlaydi va mehnat haqini to'lash mexanizmini takomillashtirish imkoniyatini yaratadi.

Tarmoq malakalar ramkasining asosiy maqsadi:

Temir yo'l va metro transporti sohasining rivojlanish istiqbollari hisobga olgan holda, kasbiy standartlarni kelgusida ishlab chiqish uchun Milliy malaka tizimi doirasida darajaviy malaka vakolatlarini tavsiflash, ushbu soha uchun uzviy va barqaror ta'lim tizimini shakllantirish, kasbiy standartlar, kasbiy ta'lim va o'quv dasturlarini ishlab chiqishda xodimlar hamda ta'lim muassasalari bitiruvchilarining malakasiga qo'yiladigan umumiy talablarni belgilash maqsad qilib olinadi. Shu bilan birga, temir yo'l va metro transporti sohasining umumiy strategiyasini hamda kadrlar tayyorlash tizimini shakllantirish, shuningdek muayyan malakani egallash, malaka darajasini bosqichma-bosqich oshirish orqali mehnat faoliyati davomida kasbiy va martaba rivojlanishi trayektoriyasini rejalashtirish nazarda tutiladi.

Ushbu tarmoq malaka ramkasida quyidagi asosiy tushunchalar qo'llaniladi:

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

guruh – Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichi (IFUT (2.1-tahrir) bo'yicha iqtisodiy faoliyatning keng sohasini o'z ichiga olgan faoliyat turi;

iqtisodiy faoliyat turi – savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlardan iborat kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o'z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro'yxat;

kichik sinf – sinf ichidagi faoliyatning aniq turlarini ifodalovchi faoliyat turi;

ko'nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

mehnat funksiyasi – kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro ta'sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

norasmiy ta'lim – ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli;

sinf – guruh ichida iqtisodiy faoliyatning o'rtacha darajada (tor doirada) aniqlangan turlarini ifodalovchi faoliyat turi.

vagonlar (konteynerlar) operatori – mulk huquqi asosida yoki boshqa qonuniy asoslarda vagonlarga (konteynerlarga) egalik qiladigan, temir yo'l transportining tashuvchisi bilan tuzilgan shartnoma asosida xizmatlar ko'rsatish orqali tashish jarayonida ishtirok etadigan va tashish hujjatlarida ko'rsatilgan yuridik shaxs;

tashish jarayoni – umumiy foydalanishdagi temir yo'l transporti korxonalari, tashuvchi, vagonlar (konteynerlar) operatori, infratuzilma operatori tomonidan yo'lovchilarni, bagajni, yuk bagajini, yuklarni, pochta va kuryerlik jo'natmalarini tashishga tayyorgarlik ko'rishda, ushbu tashishni amalga oshirishda va yakunlashda bajariladigan, tashkiliy va texnologik jihatdan o'zaro bog'liq bo'lgan harakatlar va operatsiyalar majmui;

temir yo'l stansiyasi – poyezdlarni qabul qilish, jo'natish, kesishtirish va quvib o'tish operatsiyalarini, bagajni, yuk bagajini, yuklarni, pochta va kuryerlik jo'natmalarini qabul qilish, berish hamda yo'lovchilarga xizmat ko'rsatish operatsiyalarini, poyezdlarni tarqatish va tuzish bo'yicha manyovr ishlarini hamda poyezdlar bilan texnik operatsiyalarni amalga oshirish imkonini beradigan, asosiy temir yo'llardan tashqari temir yo'llarning qo'shimcha guruhlariga ega bo'lgan alohida punkt;

temir yo'l transporti – umumiy foydalanishdagi va umumiy foydalanishda bo'lmagan temir yo'l transportidan iborat bo'lgan hamda jismoniy va yuridik shaxslarning temir yo'llar bo'ylab tashishlarga bo'lgan ehtiyojini ta'minlash uchun mo'ljallangan transport turi;

temir yo'l transporti infratuzilmasi – texnologik majmua bo'lib, u ushbu majmua faoliyatini ta'minlovchi temir yo'llarni, temir yo'l stansiyalarini, elektr ta'minoti qurilmalarini, aloqa tarmoqlarini, signalizatsiya, markazlashtirish va bloklash tizimlarini, axborot majmualarini, harakatni boshqarish tizimini, binolar, inshootlar, qurilmalar, jihozlar va uskunalarni o'z ichiga oladi;

temir yo'l transporti obyekti – foydalanishda bo'lgan temir yo'l transporti infratuzilmasi va uning tarkibiy qismlari, vokzallar, harakatdagi tarkib, umumiy foydalanishdagi va umumiy foydalanishda bo'lmagan temir yo'l transporti;

umumiy foydalanishda bo'lmagan temir yo'llar – yukni jo'natuvchilarga (jo'natuvchilarga) va yukni oluvchilarga (oluvchilarga) shartnoma shartlari asosida xizmat ko'rsatish yoki egalik qiluvchining o'z ehtiyojlari uchun texnologik ishlarni bajarishga mo'ljallangan umumiy foydalanishdagi temir yo'llarga bevosita yoki boshqa temir yo'l shoxobcha yo'llari orqali tutashadigan shoxobcha temir yo'llar, shuningdek umumiy foydalanishdagi temir yo'llarga tutashmaydigan temir yo'llar;

umumiy foydalanishda bo'lmagan temir yo'l transporti – yuridik shaxslarga tegishli bo'lgan, harakatdagi temir yo'l tarkibini va umumiy foydalanishda bo'lmagan temir yo'l transporti infratuzilmasi obyektlarini o'z ichiga olgan, shartnoma asosida yuridik va jismoniy shaxslarning ehtiyojlarini ta'minlash, shuningdek umumiy foydalanishda bo'lmagan joylardagi shaxsiy ehtiyojlar uchun mo'ljallangan ishlab chiqarish-texnologik komplekslar majmui;

umumiy foydalanishdagi temir yo'llar – umumiy foydalanishdagi temir yo'l transporti sohasidagi vakolatli tashkilotga va uning bo'linmalariga tegishli bo'lgan, poyezdlarni o'tkazish, qabul qilish va jo'natish, bagajni, yuk bagajini, yuklarni, pochta va kuryerlik jo'natmalarini qabul qilish hamda berish va yo'lovchilarga xizmat ko'rsatish bo'yicha tegishli operatsiyalarni, manyovr ishlarini bajarish uchun ochiq bo'lgan, ajratilgan mintaqa doirasida peregonlar, temir yo'l stansiyalari, razyezdlar, quvib o'tish punktlari joylashgan temir yo'llar;

umumiy foydalanishdagi temir yo'l transporti – temir yo'l transporti infratuzilmasini, harakatdagi temir yo'l tarkibini, boshqa mol-mulkni o'z ichiga olgan hamda ommaviy shartnomalar asosida yuridik va jismoniy shaxslarning tashishlarga bo'lgan ehtiyojini ta'minlash uchun mo'ljallangan yagona ishlab chiqarish-texnologik majmua;

umumiy foydalanishdagi temir yo'l transporti infratuzilmasining operatori – umumiy foydalanishdagi temir yo'l transporti sohasidagi vakolatli tashkilotga tegishli bo'lgan, umumiy foydalanishdagi temir yo'llarning va umumiy foydalanishdagi temir yo'l transporti infratuzilmasi boshqa obyektlarining foydalanilishini, joriy saqlanishini va modernizatsiyasini, qurilishini amalga oshiradigan, shuningdek infratuzilmadan foydalanish xizmatlarini, shu jumladan harakatdagi tarkibni o'tkazish va olib o'tish uchun umumiy foydalanishdagi temir yo'llardan foydalanish bilan bog'liq bo'lgan xizmatlarni ko'rsatadigan yuridik shaxs;

umumiy foydalanishdagi temir yo'l transporti korxonalarini – umumiy foydalanishdagi temir yo'l transporti sohasidagi vakolatli tashkilotning asosiy faoliyati bevosita tashish jarayoniga tayyorgarlik ko'rish va tashishni ta'minlash bilan bog'liq bo'lgan tarkibiy bo'linmalari va sho'ba xo'jalik jamiyatlari;

yuk jo'natuvchi (jo'natuvchi) – o'z nomidan yoxud yukning yoki yuk bagajining egasi nomidan ish yuritadigan va tashish hujjatlarida ko'rsatilgan yuridik yoki jismoniy shaxs;

harakatdagi temir yo'l tarkibi – lokomotivlar, tortish lokomotivining yuk, bagaj, yo'lovchi tashish vagonlari va motorvagonli harakatdagi tarkib, shuningdek tashishlarning amalga oshirilishini va temir yo'l transportining faoliyat ko'rsatishini ta'minlash uchun mo'ljallangan boshqa transport vositalari;

ishi bevosita poyezdlar harakati bilan bog'liq bo'lgan temir yo'l transporti ayrim toifadagi xodimlar – poyezdlar harakati, yo'l xo'jaligi, maxsus harakatdagi tarkib, lokomotiv, xizmat, xizmat-texnik hamda yo'lovchi vagonlar, tiklash poyezdlariga xizmat ko'rsatuvchi xodimlar;

lokomotiv brigadasi – lokomotivlarga (elektrovoz, teplovoz, gaz turbinali lokomotiv, parovoz va motovozlar), motorvagonli harakatdagi tarkibga xizmat ko'rsatish va ularni xavfsiz boshqarish uchun tayinlanadigan temir yo'l transporti xodimlaridan (brigadani boshqaruvchi mashinist va uning yordamchisi) iborat guruh.

Tarmoqda kasbiy faoliyatni tartibga soluvchi asosiy me'yoriy-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasining 2024-yil 27-noyabrda qabul qilingan "Temir yo'l transporti to'g'risida"gi O'RBQ-1006-son Qonuni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 14-fevraldagi "Yo'l xo'jaligini boshqarish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-4954-son Farmoni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 10-oktabrdagi "Temir yo'l transporti sohasini tubdan isloh qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-329-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 16-oktabrdagi "Toshkent metropoliteni faoliyatining samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-5260-son qarori;

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2012-yil 13-apreldagi 109-son qarori bilan tasdiqlangan “Temir yo‘l transportida yo‘lovchilar, bagaj va yuk bagaj tashish qoidalari” to‘g‘risidagi nizom;

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-iyundagi “Kasbiy malakalarni rivojlantirish tizimini tashkil etish va boshqarish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi VM-369-son qarori;

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 10-oktyabrdagi “Metropolitenda yo‘lovchilar hamda boshqa shaxslarning bo‘lish qoidalarini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 535-son qarori;

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan tasdiqlanadigan “Temir yo‘l transporti xodimlarining intizomi to‘g‘risida”gi nizom (O‘zbekiston Respublikasining “Temir yo‘l transporti to‘g‘risida”gi Qonuniga muvofiq);

O‘zbekiston Respublikasi Transport vazirligining 2022-yil 27-iyuldagi 3376-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “Temir yo‘l transporti hamda metropolitenda harakat va tashishlar xavfsizligi talablarining buzilishi bilan bog‘liq hodisalarni tasniflash, xizmat tekshiruvini olib borish va hisobga olish tartibi to‘g‘risida”gi nizom.

Asosiy qisqartmalar:

AJ – Aksiyadorlik jamiyati;

MMR – Milliy malaka ramkasi;

TMR – Tarmoq malaka ramkasi;

IFUT – Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichi;

MDH – Mustaqil Davlatlar Hamdo‘stligi;

SCADA – Supervisory control and data acquisition.

2. Tarmoq malaka ramkasining pasporti

Temir yo‘l va metro sohasi yo‘lovchi va yuk tashishni xavfsiz, uzluksiz va samarali tashkil etishga qaratilgan transport infratuzilmasining muhim tarmog‘i hisoblanadi. Ushbu soha temir yo‘l va metro yo‘llari, inshootlar, harakat tarkibi, signalizatsiya va aloqa tizimlarini loyihalash, qurish, ekspluatatsiya qilish hamda texnik xizmat ko‘rsatish faoliyatlarini qamrab oladi. Soha faoliyati yuqori darajadagi texnik bilim, mehnat xavfsizligi, ekologik mas‘uliyat va raqamli texnologiyalarni qo‘llashni talab etadi. Temir yo‘l va metro tizimlari mamlakat iqtisodiy rivoji, urbanizatsiya jarayonlari va aholi harakatchanligini ta‘minlashda muhim o‘rin tutadi. Soha uchun malakali kadrlar tayyorlash zamonaviy texnologiyalar va xalqaro standartlarga mos kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishga yo‘naltiriladi.

Temir yo‘l, metro transporti sohasidagi tarmoq malaka ramkasi quyidagi iqtisodiy faoliyat turlari uchun ishlab chiqilgan.

Seksiya nomi:

C – seksiya Ishlab chiqaradigan sanoat;

F – seksiya Qurilish;

H – seksiya Tashish va saqlash.

O'zbekiston Respublikasida Temir yo'l transporti sohasidagi TMR Iqtisodiy faoliyat turlari tasniflagichi (IFUT-2.1)ga muvofiq quyidagi iqtisodiy faoliyat turlarini qamrab oladi.

T/r	Seksiya	Bo'lim	Guruh	Sinf	Kichik sinf
1	C – seksiya Ishlab chiqaradigan sanoat	30 Boshqa transport uchkunalari ishlab chiqarish	30.2 Temir yo'l lokomotivlari va harakatdagi sostavlar ishlab chiqarish	30.20 Temir yo'l lokomotivlari va harakatdagi sostavlar ishlab chiqarish	30.20.0 Temir yo'l lokomotivlari va harakatdagi sostavlar ishlab chiqarish
		33 Mashina va uskunalarni ta'mirlash va o'rnatish	33.1 Tayyor metall buyumlar, mashina va uskunalarni ta'mirlash	33.17 Transport uskunalarning boshqa turlarini ta'mirlash, texnik xizmat ko'rsatish	33.17.1 Temir yo'l lokomotivlari va harakatdagi sostavlar, jumladan tramvaylar, metro vagonlari va trolleybuslarni ta'mirlash, texnik xizmat ko'rsatish
3	F – seksiya Qurilish	42 Fuqarolik obyektlarini qurish	42.1 Avtomobil yo'llari va temir yo'llar qurish.	42.12 Temir yo'llar va metro liniyalari qurish	42.12.0 Temir yo'llar va metro liniyalari qurish
				42.13 Ko'priklar va tunnellar qurish.	42.13.0 Ko'priklar va tunnellar qurish;
5	H – seksiya Tashish va saqlash	49 Quruqlikdagi va quvur transporti	49.1 Temir yo'l yo'lovchi transporti, shaharlararo	49.10 Temir yo'l yo'lovchi transporti, shaharlararo	49.10.0 Temir yo'l yo'lovchi transporti, shaharlararo
			49.2 Temir yo'l yuk transporti	49.20 Temir yo'l yuk transporti	49.20.0 Temir yo'l yuk transporti
		52 Ombor xo'jaligi va yordamchi transport faoliyati	52.1 Omborlarga joylash va saqlash	52.10 Omborlarga joylash va saqlash	52.10.0 Omborlarga joylash va saqlash
			52.2 Transportda tashish bo'yicha yordamchi faoliyat	52.21 Quruqlik transporti sohasidagi xizmatlar	52.21.0 Quruqlik transporti sohasidagi xizmatlar
52.29 Tashish jarayonidagi boshqa kuzatib borish xizmatlari	52.29.1 Temir yo'l, avtotransport, dengiz yoki havo orqali transportda tashishni tashkil qilish				

TMR quyidagi kasbiy faoliyat turlari va mashg'ulotlar guruhlarini hisobga olgan holda ishlab chiqilgan.

T/r	Mashg'ulot guruhi kodi	Mashg'ulot guruhi nomi
1.	11200	Markaziy tashkilotlar, muassasalar va korxonalarining rahbarlari
2.	13211	Ishlab chiqarish sanoati sohasida ishlab chiqarish va foydalanish bo'limlari rahbarlari

3.	13212	Energiya ta'minoti sohasida ishlab chiqarish va foydalanish bo'limlari rahbarlari
4.	13241	Tovarlarni yetkazib berish, tarqatish va shunga o'xshash faoliyat bo'yicha xizmatlar rahbarlari
5.	13245	Temir yo'l transporti sohasida bo'linmalar rahbarlari
6.	13490	Boshqa mashg'ulot guruhlarga kiritilmagan ixtisoslashtirilgan xizmat ko'rsatish sohasidagi rahbarlar, b.g.k.
7.	21411	Ishlab chiqarishni tashkil etish bo'yicha muhandislar
8.	21414	Sifat nazorati bo'yicha muhandislar
9.	21419	Boshqa mashg'ulotlar guruhlariga kiritilmagan sanoat va ishlab chiqarish sohasidagi muhandislar, b.g.k
10.	21421	Bino va inshootlar qurilishi bo'yicha muhandislar
11.	21422	Transport obyektlari qurilishi bo'yicha muhandislar
12.	21441	Muhandis-mexaniklar (umumiy)
13.	21445	Temir yo'l transporti bo'yicha muhandislar
14.	21449	Boshqa mashg'ulotlar guruhlariga kiritilmagan mexanika muhandislari, b.g.k
15.	21654	Geodezistlar
16.	23201	Kasbiy ta'lim tashkilotlari o'qituvchilari
17.	23202	Kasbiy ta'lim tashkilotlarida kasb ta'limi ustalari
18.	24313	Ta'minot va logistika sohasida professional-mutaxassislar
19.	31129	Boshqa mashg'ulotlar guruhlariga kiritilmagan qurilish sohasidagi texniklar, b.g.k.
20.	31151	Texnik-mexaniklar (umumiy)
21.	31155	Temir yo'l transporti bo'yicha texniklar
22.	31157	Havo-sovitish va konditsioner tizimlari bo'yicha texniklar
23.	31292	Tashishni tashkil etish va transport xavfsizligi xodimlari
24.	43221	Ishlab chiqarish, sanoat, energetika sohasi (ishlab chiqarishni rejalashtirish) mahsulotlarni hisobga olish bilan shug'ullanadigan xodimlar
25.	43231	Temir yo'l transporti dispetcherlari
26.	43233	Quruqlik transporti xodimlari
27.	43239	Boshqa mashg'ulotlar guinhlarga kiritilmagan transportni hisobga olish bilan shug'ullanadigan xodimlar, b.g.k
28.	51113	Quruqlik transporti kuzatuvchilari va styuardlar
29.	51121	Konduktorlar
30.	51122	Chipta nazoratchilari
31.	52300	Kassirlar va chipta sotuvchilari
32.	54140	Qo'riqchilar
33.	54190	Boshqa mashg'ulot guruhlariga kiritilmagan fuqarolar va mulkni himoya qiladigan xizmatlar xodimlari, b.g.k.
34.	71190	Boshqa boshlang'ich gumhlarga kiritilmagan qurilish va turdosh kasblar ishchilari, b.g.k
35.	72331	Temir yo'l transporti uskunalari ta'mirlash uchun montajchilar, chilangarlar va sozlovchilar
36.	81829	Boshqa mashg'ulot guruhlarga kiritilmagan bug ¹ dvigatellari va qozonxonalarining operatorlari, b.g.k.
37.	81890	Boshqa boshlang'ich guruhlarga kiritilmagan sanoat qurilmalari va dastgohlari operatorlari, b.g.k
38.	83110	Lokomotiv mashinistlari
39.	83120	Tormoz ishchilari, o'tkazgidilar va ulagichlar

40.	83424	Yo'l ta'miri va saqlash mashinalari operatorlari
41.	83429	Boshqa mashg'ulot gurulilariga kiritilmagan yer qazuvchi va shunga o'xshash mashinalarning mashinistlari, b.g.k
42.	91220	Transport vositalarini yuvuvchilar
43.	93330	Yukchilar
44.	31220	Ishlab-chiqarish sanoati brigadirlari
45.	74122	Lift, eskalator va boshqa ko'tarish mexanizmlari elektromontyorlari va elektromexaniklari
46.	81411	Rezina ishlab chiqarish operatorlari
47.	72122	Gaz bilan kesuvchilar
48.	83220	Yengil avtomobil haydovchilari
49.	83431	Kran va ko'tarish mashinalari operatorlari
50.	83320	Yuk tashuvchi avtomobil haydovchilari
51.	93120	Yo'llar, to'g'onlar va shunga o'xshash inshootlarni qurish va ta'mirlashda band bo'lgan malakasiz ishchilar
52.	74129	Boshqa mashg'ulot guruhlariga kiritilmagan elektr jihozlarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyorlar va elektromexaniklar, b.g.k.
53.	83439	Boshqa mashg'ulot guruhlariga kiritilmagan kranlar, ko'tarish mashinalari va ortish-tushirish qurilmalari mashinistlari, b.g.k.

3. Tarmoq tahlili

Mustaqillik yillari davomida O'zbekistonda yangi po'lat izlarni (magistral) shakllantirish bo'yicha ulkan ishlar qilindi. Qizilqum cho'llarida Navoiy-Uchquduq-Sultonuvaystog'-Nukus temir yo'llari qurildi, Amudaryo orqali temir yo'l-avtomobil qo'shma ko'prigi barpo etildi, murakkab tog' sharoitida Toshguzar-Boysun-Qumqo'rg'on temir yo'li qurildi.

Biz mavjud bo'lgan temir yo'l tarmog'ini modernizatsiyalashga ham muhim ahamiyat beramiz. Osiyo tarraqiyot bankining jalb qilingan mablag'lari evaziga 2 ta yirik investitsiya loyihasi amalga oshirildi va Toshkent-Samarqand-Buxoro uchastkasida yo'llar qayta tiklandi, Keles-Buxoro uchastkasida 600 kmdan ortiq bo'lgan uzunlikdagi optik tolali aloqa liniyalarini yotqizish yakunlandi. To'qimachi-Angren temir yo'l liniyasini elektrlashtirish ishlari yakunlandi. Yangi Yangiyer-Jizzax va Yangiyer-Farhod temir yo'l liniyalarini qurish ishlari yakunlandi.

Jamiyat lokomotiv parklarini, yo'lovchi va yuk vagonlarini yangilash bo'yicha bir qator loyihalarni amalga oshirmoqda. "O'zbekiston temir yo'llari" AJ korxonalarida yo'lovchi va yuk vagonlarini seriyali ishlab chiqarish o'zlashtirildi. Bu, hususan, havoni sovitish moslamasi bilan jihozlangan kupeli vagonlar, yuk vagonlarining eng katta talabga turlari – yopiq, neft mahsulotlari uchun sisternalar, yarimvagonlar va boshqalar.

Yuk va yo'lovchi vagonlarini ishlab chiqarish uchun tegishli litsenziya va sertifikatlar olingan, vagonlar standartlarga va 1520 mm li temir yo'l oralig'i talablariga javob beradi, sanoat korxonalarida sifat menejmenti tizimi ISO 9001-2000 joriy qilingan. Hozirgi vaqtda vagonlar MDH mamlakatlari temir yo'llari orqali harakatlanyapti.

Temir yo'lda elektr tortishning teplovoz tortishga nisbatan ishonchli va samaradorligiga shubha yo'q. Umuman olganda, elektrovozlar oddiyroqdir, ekspluatatsiya qilish jarayonida qulayroq va ayniqsa shahar sharoitida muhim omil bo'lgan narsa-atrof muhitni kamroq ifloslantiradi.

O'zbekiston temir yo'llarni doimiy oqimda elektrlashtirish 1971-yilda boshlangan. Xorijiy investitsiyalar va "O'zbekiston temir yo'llari" AJning o'z mablag'lari evaziga amalga oshirilgan so'nggi loyihalaridan biri To'qimachi temir yo'l uchastkasini elektrlashtirish edi. Ushbu temir yo'l uchastkasini foydalanishga topshirish evaziga elektrlashtirilgan uchastkalarining umumiy uzunligi 1601 km ga yetdi.

Loyihaning maqsadi bu uchastkada mavjud bo'lgan dizel tortishni o'zgaruvchan tokli elektr tortishga o'zgartirish edi, bu Toshkent hududida barcha temir yo'l liniyalarini zamonaviy texnologiyalarga o'tishni yakunlashga olib keladi.

Butun uchastka bo'ylab yangi texnologiyalar- SCADA masofadan boshqarish tizimi, aloqa tizimi, tortish podstantsiyalari, mikroprotessor markazlashtirish tizimi, o'q va telekommunikatsiya electron hisoblash tizimlari joriy qilingan. Elektr ta'minot tizimi poezdlarning soatiga 160 kmgacha tezlik bilan harakatlanishini hisobga olgan holda qurilgan.

Qurilish paytida umumiy uzunligi 265 m bo'lgan 3 ta ko'prik, 2258 ta elektr minoralar, elektr podstantsiyalar, poezdlar harakat xavfsizligini ta'minlovchi zamonaviy uskunalar va nazorat asboblari bilan jihozlangan navbatchi punktlari va markazlashtirilgan elektr ta'minot postlari uchun 6 ta bino va inshootlar barpo etildi.

Ushbu loyihaning amalga oshirilishi ekspluatatsiya harajatlarini 1.8 barobar kamaytirishga, mintaqada ekologik vaziyatni yaxshilash va 50 ta qo'shimcha ish o'rinlarini ochish bilan bandlik muammosini hal qilishga sabab bo'ldi. Yangi elektrlashtirilgan bo'lim temir yo'llarning o'tkazuvchanlik salohiyatini oshirdi, yuk va yo'lovchilarni yetkazib berish vaqtini qisqartirdi, dizel yoqilg'isini harajatlarini kamaytirdi.

Hozirgi vaqtda Maroqand-Qarshi, Qarshi-Termiz temir yo'l uchastkalarini elektrlashtirish, yangi elektrlashtirilgan Angren-Pop liniyasini qurish investitsion loyihalari amalga oshirildi.

2016-yilning 22-iyunda O'zbekiston va Xitoy hamkorligining yirik va istiqbolli loyihasi ijrosi – Angren-Pop elektrlashtirilgan temir yo'li hamda Qamchiq tunnelining rasmiy ochilish marosimi bo'lib o'tdi.

Angren – Pop elektrlashtirilgan temir yo'li hamda Qamchiq tunnelining rasmiy ochilish marosimining eng muhim ahamiyatga ega tomonlaridan biri, ushbu marosimda O'zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti Islom Karimov va Xitoy Xalq Respublikasi Raisi Si Szinpin ishtirok etgani bo'ldi. Jahonga mashhur ikki davlat rahbarlari "O'zbekiston" yo'lovchi poezdining Qamchiq tunnelidan o'tishiga ruxsat beruvchi semaforni yoqish uchun maxsus tugmani bosganliklarini butun dunyo kuzatib turdi.

Angren – Pop elektrlashtirilgan temir yo‘l liniyasini barpo etishdan maqsad ham nafaqat Farg‘ona vodiysi viloyatlari va mamlakatimizning boshqa hududlari o‘rtasida temir yo‘l orqali yuk va yo‘lovchi tashish imkoniyatini yaratish, shu bilan birga, Xitoy – Markaziy Osiyo – Evropa yangi xalqaro tranzit temir yo‘l koridorining eng muhim bo‘g‘ini bo‘lishi nazarda tutilgan edi. Uzunligi 123,1 kilometr bo‘lgan Angren – Pop temir yo‘lining Qamchiq dovonidan o‘tgan qismida 19,2 kilometrlik tunnel barpo etildi. Ushbu qurilish jarayonlari davomida o‘zbekistonlik temiryo‘lchilarning salohiyatiga xitoylik mutaxassislar qoyil qolishdi, xitoyliklarning mahoratiga o‘zbekistonliklar tasannolar aytishdi. Katta mehnat g‘alabasiga har ikki tomonning yuksak mehnati, hamjihatligi tufayli muddatidan avval erishildi.

2017-yilda Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev Xitoy Xalq Respublikasiga davlat tashrifi davomida Xitoy ishbilarmon doiralari vakillari bilan uchrashdi. Aynan ana shu anjumanda Davlatimiz rahbari Xitoyning “China Railway Tunnel Group” kompaniyasiga Angren – Pop temir yo‘lining Qamchiq dovoni qurilishining muvaffaqiyatli amalga oshirilganligi uchun alohida minnatdorlik bildirdi. Shuningdek, mazkur tashrif doirasida ko‘plab sohalar, xususan, transport va kommunikasiya infratuzilmasini rivojlantirish borasida “O‘zbekiston temir yo‘llari” aksiyadorlik jamiyati bilan XXRning etakchi quruvchi kompaniyalari o‘rtasida samarali kelishuvlarga erishildi.

Bugungi kunda ushbu temir yo‘l orqali Toshkent – Andijon – Toshkent yo‘nalishida har kuni zamonaviy tezyurar yo‘lovchi poezdlari aholiga xizmat ko‘rsatmoqda. Andijon – Buxoro – Andijon yo‘nalishida haftasiga ikkita yo‘lovchi poezdi, haftada bir marotaba Andijon – Urganch – Andijon, Andijon – Moskva – Andijon yo‘nalishlarida yo‘lovchi poezdlari qatnovi tashkil etildi. Bundan tashqari, bir sutkada o‘nlab yuk poezdi Angren – Pop elektrlashtirilgan temir yo‘li orqali o‘tib, yuklarni o‘z manziliga etkazmoqda.

Xususan, mazkur temir yo‘l orqali ,bir yil davomida 413 ming 162 nafardan ortiq yo‘lovchiga xizmat ko‘rsatild, 7395,6 ming tonna yuk tashildi. Shuningdek, 1718 ta yangi ish o‘rinlari yaratildi.

“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ temir yo‘l transportida yo‘lovchilarni tashishni takomillashtirish maqsadida hukumat ko‘magida “Yo‘lovchi lokomotivlar parkini yangilash” investitsion loyihasini amalga oshirish yakunladi. Ushbu loyihani amalga oshirish natijasida lokomotiv parki 15 ta yo‘lovchi elektrovozlarga ko‘paydi.

Loyihani amalga oshirish poezdlar harakatini 100 kmdan 160 km tezlikkacha oshirish hisobiga yo‘lovchilarning safar vaqtini qisqartirishga sabab bo‘ldi va boshqa transport turlariga nisbatan temir yo‘l orqali yo‘lovchi tashish afzalligini ta‘minladi. Elektrovozlarga yetkazib beriladigan asinxron dvigatellar (ASD)ni qo‘llash poezdlarni tortish uchun ishlatiladigan elektr quvvat iste‘molini 22 % ga qisqartirishga olib keldi.

Bundan tashqari, rekuperativ tormozlanishni qo‘llash iqtisod qiligan elektr quvvatning tortish tarmog‘iga qaytib kelishini ta‘minlaydi, bu poezdlarni tortish uchun ishlatiladigan elektr quvvat harajatlarini kamayishiga olib keladi.

Yangi elektrovozlarning ta'mir aro umumiy yo'l bosish ko'rsatgichlaridagi yuqori ekspluatatsion tavsiflari, elektrovozlarni texnik xizmat ko'rsatish harajatlarini yog'-moy va boshqa yonilg'i komponentlarini kam iste'mol qilish hisobidan amalda yarim baravarigacha qisqartiradi.

Yangi Toshguzar – Boysun-Qumqo'rg'on temir yo'l liniyasi tog'li hududda qurilgan birinchi liniya hisoblanadi. Qashqadaryo va Surxondaryo viloyatlarining tabiiy chegarasi vazifasini o'tovchi 1800 m balandlikdagi tog'ni kesib o'tadi. 10-18.5 % qiyalikdagi yo'llarning uzunligi tahminan 64 kmni tashkil etadi, 5-10 % qiyalikda tahminan 35 km. Yangi temir yo'l qurilish trassasida 37 ta ko'prik, galereya va tunnel barpo qilingan.

Ko'prik qurilish zonalarini kuchli ajralma relefli Hisor to'g' tizmalari bilan ifodalanadi. Akrvat dovoni yaqinida trassa Chashmai-hafizan, Akrvat, Sho'rab, Sherobod Daryo vodiylari bo'ylab o'tadi. Tog' qiyaliklari asosan 1.3-1 tikkalikka, daryo vodiylari- baland cho'qqilarning keskin o'zgarishlari va juda tik tog' yon bag'irlari 18,5% qiyalikka egadirlar.

Shuni ta'kidlab o'tish kerakki, mamlakatda uzun metall ko'priklarning qurilishi ilk bor amalga oshirilgan edi. Bizning mamlakatimizda metall ishlab chiqarish va o'rnatish tajribasi bundan oldin faqat bir misol bilan bog'liq bo'lgan va u Amudaryo ustidan o'tkazilgan ko'prikdir.

Yangi liniyalarda metall ko'priklarning qurilishi sifat nazorati va qurilish jadvaliga rioya qilish uchun yetarli tajribaga ega bo'lgan Yaponiya kompaniyalari texnologiyalari yordamida o'zlashtirildi.

Yangi Toshguzar - Boysun - Qumqo'rg'on temir yo'lining ishga tushirilishi turli sanoat sohasining rivojlanishda, Qashqadaryo va Surxondaryo viloyatlari transport xizmatlari rivojlantirishda, Respublikaning suvereniteti va mustaqilligini mustahkamlashda, iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida samaradorlikni oshirish hamda sezilarli darajada transport va iqtisodiy aloqalarni butun chizmasini o'zgartirishda qulay shart-sharoitlar yaratib beradi.

Yangi temir yo'l liniyasi qurilishini amalga oshirishning muhim natijasi bu loyihaning to'liq O'zbekiston Respublikasi korxonalarini tomonidan amalga oshirilganligidir. Turli darajadagi rahbarlar, dizaynerlar, muhandislar, quruvchilar, montajchilar, turli ixtisoslikdagi ishchilar, haydovchilar, mexaniklar va temir yo'l qurilishida ishtirok etgan boshqa mutaxassis ishchilar baland to'glarda qiyin iqlim sharoitida qurilish ishlari, ko'priklar, galereyalar va boshqa murakkab inshootlarni qurish-montaj ishlarini olib borish sohasida bebaho tajriba orttirdilar.

Quruvchilar zamonaviy texnologiyalar va usullar bilan ish ko'nikmalarini olishgan, ular turli uskunalarni bilan ishlashni o'zlashtirishdi. Bu temir yo'l infratuzilmasini yanada rivojlantirish uchun muhim hissa bo'ladi chunki Afg'onistondagi Hayraton -Mozori Sharif yangi temir yo'l liniyasi qurishda ushbu orttirilgan tajriba mutaxassislarga as qotdi.

2003-yil iyun oyida, Afg'oniston, Eron va O'zbekiston prezidentlari Transafg'on transport yo'lagi tashkil etish to'g'risida bitim imzoladi. Bu masalani Afg'oniston

yirik shaharlarini ulaydigan Hayraton- Mozori Sharif - Hirot - Qandahor yo'nalishi bo'yicha yangi temir yo'llar qurish bilan hal qilinishi mumkin va O'zbekiston va Eron avtomagistrallariga chiqishni ta'minlaydi. Kelajakda Pokistonga chiqadigan Mozori Sharif-Qobul yo'nalishida temir yo'l qurilishi mumkin, natijada O'zbekiston orqali Afg'oniston 3 ta yirik mintaqani bog'laydi, shimolda Turkmaniston, Qozog'iston, Rossiya, sharqda Pokiston va Hindiston hamda g'arbda Eron.

"O'zbekiston temir yo'llari" AJ va Afg'oniston Islom Respublikasi Hukumati o'rtasida Hayraton- Mozori Sharif temir yo'l qurish loyihasi shartnomasi imzolandi. Qurilishga rasmiy start 2010-yil 22-yanvarda berildi, 2010-yil 4-noyabrda temir yo'l buyurtmachiga topshirildi. Bu temir yo'l liniyasini qurishda "O'zbekiston temir yo'llari" AJning O'zbekiston Respublikasi tashqarisida amalga oshirgan birinchi loyihasidir. Loyiha Afg'oniston O'zbekiston chegarasida Hayraton temir yo'l stansiyasi va Mozori Sharif shahri o'rtasida yangi bir yo'lli temir yo'l liniyasini qurish, Hayratondagi stansiyaning modernizatsiya qilish, Mozori-Sharif aeroporti yaqinida ayri yo'l (razyezd) qurish va yangi yuk hovlining qurilishini o'z ichiga oladi.

Bu liniyaning uzunligi 75 km, yo'lning ustki qatlamini yotqizish-105 km, shuningdek buning ichida 20 km stansiya yo'llari. Trassa sug'orilmaydigan zonada trassa bo'ylab 9%o maksimal qiyalikda hudud tekisliklaridan o'tadi, 5 stansiya va 34 dona sun'iy inshootlar qurilgan. Hududning xususiyatlarini hisobga olgan holda qum uyumlardan himoya qilish qurilmalari barpo etildi.

Hayraton - Mozori-Sharif yangi temir yo'l liniyasi Afg'onistonning eng rivojlangan va aholi zich joylashgan shimoliy viloyatlarini temir yo'l tashishlarini ta'minlamoqda va mintaqada qishloq xo'jaligi, sanoat, tabiiy gaz va gidroenergetika rivojlantirishga hissa qo'shadi. Temir yo'l Afg'onistonning shimoliy viloyatlari va O'zbekiston o'rtasida minimal chiqim bilan yuk tashishni amalga oshirishni ta'minlaydi, shuningdek, mintaqaning boshqa davlatlari bilan ham. Bundan tashqari, temir yo'l taxminan 1,5 ming kishini doimiy ish joyi bilan ta'minlaydi.

Ushbu temir yo'l uchastkasini qurish kelajakda Shibergan, Anhoy, Maimana va Hirot orqali o'tadigan Transafg'on yo'lagingining yaratilishidagi birinchi bosqich bo'lib, keyinchalik Afg'oniston va O'zbekistonga Bandar Abbas va Chahbahar (Eron), Karachi (Pokiston) portlariga chiqish imkonini beradi. Bu yo'lak orqali to'g'ridan to'g'ri temir yo'l harakatini tashkil qilish Janubi-Sharqiy Osiyodan kelayotgan yuklarni Yevropaga Uzoq Sharq temir yo'l koridorlarga nisbatan qisqaroq yo'l orqali tashish imkonini beradi.

Poyezdlarning tezligini oshirish temir yo'l transportining asosiy vazifalaridan biri bo'lgan. Globallashtirish va yuqori texnologiyalarning rivojlanish sharoitida temir yo'l orqali tashish xalqaro va mahalliy transport aloqalarida tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Zamonaviy sharoitda iqtisodiyotni yanada rivojlantirish va takomillashtirishni, yaxshi yo'lga qo'yilgan transport ko'magisiz tasavvur qilib bo'lmaydi. Sanoat korxonalarini, qurilish va qishloq xo'jaligining mehnat faoliyati,

odamlarning kayfiyati va ularning mehnat samaradorligi ko'p jihatdan uning aniqliligi va ishonchliligiga bog'liqdir.

Yo'lovchi tashish temir yo'l faoliyatining muhim qismidir. O'zbekiston Respublikasi Hukumati va "O'zbekiston temir yo'llari" AJ mijozlarga xizmat ko'rsatish darjasini oshirish va yo'lovchi transportlarini rivojlantirishga katta e'tibor qaratmoqda.

O'zbekiston kompleks transport tizimida yo'lovchi temir yo'l transporti aholiga xizmat ko'rsatishda yetakchi o'rinni egallaydi. Yo'lovchilarni tashish texnologik jarayoni aholiga ommabop xizmat ko'rsatish bilan uzviy bog'liqdir. Bu aholining tashishlardagi ehtiyojlari va transport vositalari mavjudligi o'rtasida muvozanatni saqlab qolishni doimo talab qiladi.

O'zbekiston Respublikasi Hukumati yo'lovchi tashish sohasida yangi texnologiyalarni joriy etish uchun qulay shart-sharoitlar yaratishga, temir yo'l infratuzilmasini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratganligi bois, Ispaniya tomonidan Toshkent-Samarqand yo'nalishi bo'ylab tezyurar yo'lovchi tashish tashkil qilish bo'yicha taklif kiritildi.

2009-yilning iyul oyida, "O'zbekiston temir yo'llari" AJ va "Talgo" kompaniyasi o'rtasida temir yo'l sohasida hamkorlik to'g'risidagi bitim imzolandi.

Bu Memorandum asosida tomonlar O'zbekiston Respublikasida tezyurar temir yo'l yo'lovchi tashish tashkil etish loyihalar va qo'shma tadqiqotlarda, shuningdek, yuqori tezlikdagi "Talgo" yo'lovchi poezdi sotib olish haqida hamkorlik qilishga kelishib oldilar. Yangi tezyurar poezd nomi Afrosiyob bu – Samarqand viloyatida joylashgan qadimiy shahar sharafiga qo'yildi.

2011-yil 8-oktyabrdan "Afrosiyob" (Ispaniya kompaniyasi Talgo) tezyurar poezdi Toshkent-Samarqand-Toshkent 161/162 sonli xabar bilan ishga tushirildi.

Yangi tezyurar poezd bu marshrut orqali xizmat ko'rsatadigan boshqa elektr poezdlar bilan birga, Toshkent va Samarqand shaharlari o'rtasida harakat qiladi. Yuqori tezlikdagi "Afrosiyob" poezdi ikki soat va o'n besh daqiqa ichida 344 km temir yo'l masofasini bosib o'tadi. Maksimal tezligi soatiga 250 kilometrni tashkil etadi.

Poezdga zamonaviy ko'rinishni, avvalo, uning aerodinamik, ta'sir bosim to'lqinlar va yon shamollar uchun optimallashtirgan dizayni beradi. Elektro poezd uzunligi 157m ni, balandligi 4 m ni tashkil qiladi. Barcha salonlari yumshoq, qulay yonboshlaydigan o'rindiqlar va o'rnatilgan stol, shuningdek video ko'rish uchun monitor bilan jihozlangan. Poezdning barcha hududlari chekmaydiganlar hududi hisoblanadi.

Vagonlarning barcha salonlari kiyim uchun ilgichlar va katta yuk saqlash uchun joy, shuningdek an'anaviy yuk javonlari bilan jihozlangan. Vagonda nogiron insonlar uchun zarur shart-sharoitlar yaratilgan, uchinchi vagonda nogironlar aravachasini joylashtirish uchun temir yo'l xodimini chaqirish tugmasi o'rnatilgan maxsus tutqichli joylar ham mavjud. Poezd hududida pollarning bir xil balandlikda bo'lganligi nogironlar aravachasini tashishga yordam beradi.

Boshqaruvning yangi usullariga o'tish va transport operatsiyalarini faollashtirish sharoitida uning faoliyatining muvaffaqiyati asosan har qanday darajadagi ishchilarning malakasi bilan belgilanadi. Fan va texnikaning zamonaviy taraqqiyoti, sanoatdagi ilmiy-texnikaviy taraqqiyot har bir temiryo'lchidan o'z malaka darajasini doimiy ravishda oshirishni taqozo etadi.

"O'zbekiston temir yo'llari" aksiyadorlik jamiyati bo'yicha imzolangan "Personalni tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini takomillashtirish to'g'risida" 2023-yil 20-oktyabr 11-NGK-son buyruqqa muvofiq, Toshkent temir yo'l texnikumi huzurida faoliyat yuritib kelayotgan Kadrlar malakasini oshirish va qayta tayyorlash markazi hamda Mashinist va mashinist yordamchilarini tayyorlash va qayta tayyorlash o'quv markazi negizida "Temiryo'linfratuzilma" AJ tarkibida faoliyat yurituvchi yuridik shaxs maqomiga ega bo'lmagan Personalni tayyorlash muassasasi tashkil etildi.

Temir yo'l transporti sohasiga oid bilim talab etiladigan mutaxassislarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish bo'yicha o'quv dasturlarini, o'quv jarayonini tashkil etish, ta'lim sifatini nazorat qilish hamda baholashga qo'yiladigan talablarni nazarda tutuvchi "Temir yo'l transporti xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirishga qo'yilgan davlat ta'lim talablari" ishlab chiqilib, o'rnatilgan tartibda tasdiqlandi.

Personalni tayyorlash muassasasi tomonidan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Faoliyatni boshlash yoki tugatish uchun vakolatli organni xabardor qilish tartibi to'g'risidagi yagona nizomni tasdiqlash haqida" 2022-yil 25-fevral 88-son qarori talablaridan kelib chiqib, "Kadrlar malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash faoliyati" bo'yicha 2024-yil 16-fevral 225722-son, 2024-yil 23-may 283053-son hamda "Mehnatni muhofaza qilish sohasi mutaxassislarining malakasini oshirish va qayta tayyorlash" faoliyati bo'yicha 2024-yil 23-fevral 229145-son tasdiqnomalar olindi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 31-dekabrda "Malakalarni baholash tizimini tubdan takomillashtirish va mehnat bozorini malakali kadrlar bilan ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-4939-son, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 30-sentyabrda "Kasbiy malaka va bilimlarni rivojlantirish tizimini yanada takomillashtirish qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 616-son qarorlari bandlari ijrosi doirasida Jamiyat tomonidan temir yo'l tizimi uchun ta'limning xalqaro standart tasniflagichi darajalari bilan uyg'unlashgan tarmoq kvalifikatsiya ramkasi, 28 (yigirma sakkiz) nomdagi kasb va mutaxassisliklar bo'yicha kasb standartlar ishlab chiqilgan.

Mazkur hujjatlar bosqichma-bosqich takomillashtirilib, 2024-yilda esa yana qo'shimcha 6 nomdagi kasb standartlari ishlab chiqilib, o'rnatilgan tartibda O'zbekiston Respublikasi kasbag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligining <https://prof-standart.uz> platformasida muhokamaga qo'yildi hamda muvaffaqiyatli muhokamadan o'tkazildi, 2025-yilda yana 12 nomdagi kasb standartlari tizimga joylashtirildi.

Temir yo‘l transporti sohasiga oid bilim talab etiladigan mutaxassislarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish bo‘yicha o‘quv dasturlarini, o‘quv jarayonini tashkil etish, ta‘lim sifatini nazorat qilish hamda baholashga qo‘yiladigan talablarni nazarda tutuvchi “Temir yo‘l transporti xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirishga qo‘yilgan davlat ta‘lim talablari” ishlab chiqilib, o‘rnatilgan tartibda tasdiqlandi.

“O‘zbekiston temir yo‘llari” aksiyadorlik jamiyatining kadrlar salohiyatini yanada mustahkamlash maqsadida, 2005-yildan shu kunga qadar Peterburg davlat temir yo‘l universiteti, Moskva po‘lat va qotishmalar instituti, Uzoq Sharq federal universitetlarining bakalavriat, muhandislik, magistratura va aspirantura dasturlari bo‘yicha:

- 2007-2019-yillarda 280 nafar;
- 2020-yilda 61 nafar;
- 2021-yilda 61 nafar;
- 2022-yilda 62 nafar;
- 2023-yilda 154 nafar;
- 2024-yilda 33 nafar;
- 2025- yilda 64 nafar yoshlar tahsil olib qaytgan.

Ushbu yoshlarning mehnat faoliyatlari monitoringi quyidagicha:

- “O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ hamda tarkibiy korxonalarda – 239 nafar;
- Toshkent davlat transport universitetida – 103 nafar;
- davlat tashkilotlarida – 89 nafar;
- xususiy sektorda – 149 nafar;
- ta‘limning magistratura bosqichida – 38 nafar.

Jamiyat kadrlar ilmiy salohiyatini yanada oshirish maqsadida:

- 2020-yilda 47 nafar;
- 2021-yilda 41 nafar;
- 2022-yilda 33 nafar;
- 2023-yilda 10 nafar;
- 2024-yilda 19 nafar;
- 2025-yilda yana 16 nafar yoshlar tahsil olish uchun yuborilgan bo‘lsa, 6 nafar

yoshlar Rossiya federatsiyasi granti asosida magistratura bosqichiga qabul qilindilar.

Xususan, hozirda “O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ boshqaruvi majlislarida qabul qilingan qarorlarga muvofiq, 54 nafar yoshlar Rossiya Federatsiyasida bakalavriat, muhandislik, magistratura va aspirantura dasturlari bo‘yicha tahsil olmoqdalar, jumladan:

- N.E.Bauman nomidagi Moskva davlat texnika universitetida 8 nafar;
- Rossiya transport universitetida (RUT (MIIT)) 32 nafar;
- Moskva milliy texnologik tadqiqotlar universitetida (MISiS) 9 nafar;
- Moskva arxitektura institutida (MARXI) 2 nafar;
- Shimoliy Kavkaz kon-metallurgiya institutida (SKGMI) 1 nafar;

- Belarus davlat transport universitetida bo'yicha 2 nafar.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Iqtisodiyot tarmoqlarida kamida besh yil ish stajiga ega bo'lgan fuqarolarni sirtqi va kechki ta'lim shakliga suhbat natijalariga ko'ra tabaqalashtirilgan to'lov-kontrakt asosida o'qishga qabul qilish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi 2021-yil 4-noyabr 675-son qarorlariga muvofiq:

- 2019/2020 o'quv yilida 97 nafar;
- 2020/2021 o'quv yilida 108 nafar;
- 2021/2022 o'quv yilida 94 nafar;
- 2022/2023 o'quv yilida 90 nafar;
- 2023/2024 o'quv yilida 99 nafar;
- 2024/2025 o'quv yilida esa 100 nafar
- 2025/2026 o'quv yilida esa 186 nafar ishchi-xodimlar oliy ta'lim

muassasalarining sirtqi ta'lim shakliga o'qishga tavsiya etilgan.

Shu bilan birga, xodimlar malakasini oshirish va kasbga qayta tayyorlash maqsadida 2025-yil mobaynida:

Mashinist va mashinist yordamchilarini tayyorlash va qayta tayyorlash o'quv markazida 285 nafar xodim qayta tayyorlandi, jumladan:

1. Chilangardan elektrovoz mashinisti yordamchisiga	- 51 nafar
2. Teplovoz mashinisti yordamchisidan mashinistlikka	- 53 nafar
3. Elektrovoz mashinisti yordamchisidan mashinistlikka	- 77 nafar
4. Elektropoyezd mashinisti yordamchisidan mashinistlikka	- 21 nafar
5. Teplovozdan mashinistdan elektrovoz mashinistiga	- 27 nafar
6. Ishchi-xodimlarni yo'l mashina va mexanizmlari mashinistiga (o'zi yurar mashinalar)	- 56 nafar

Shuningdek, 93 nafar xodimning I va II malaka darajasini oshirish maqsadida malakasi oshirildi, jumladan:

1. Elektrovoz mashinisti	- 52 nafar
2. "Afrosiyob" elektropoyezdi mashinisti	- 41 nafar

Kadrlar malakasini oshirish va qayta tayyorlash o'quv markazida quyidagi xo'jaliklar bo'yicha xodimlar malakasi oshirildi:

1. Tashishni tashkil etish	- 151 nafar
2. Yo'l xo'jaligi	- 392 nafar
3. Lokomotiv xo'jaligi	- 63 nafar
4. Vagon xo'jaligi	- 137 nafar
5. Signallashtirish va aloqa	- 136 nafar
6. Elektr ta'minoti	- 227 nafar
7. Yuk va tijorat ishlari	- 137 nafar
8. Mehnat muhofazasi	- 300 nafar
9. Iqtisodiy tahlil va prognozlash	- 109 nafar
10. Moliya boshqarmasi	- 75 nafar
11. Statistika va hisob	- 42 nafar

12. Personalni boshqarish va kadrlarni tayyorlash - 36 nafar
13. "O'ztemiryo'lovchi" AJ - 9 nafar
14. Xaridlarni faoliyatini rejalashtirish va tashkillashtirish - 78 nafar
15. Sanoat faoliyatini tashkillashtirish - 460 nafar

"Quyuv-mexanika zavodi" AJ hududida joylashgan "Payvandlashga ixtisoslashgan" markaz faoliyati yo'lga qo'yilib, ushbu markazda argonli payvandlash texnologiyasi bo'yicha 145 nafar mutaxassislar malakasi oshirildi.

Shuningdek, "O'zbekiston temir yo'llari" aksiyadorlik jamiyati Korrupsiyaga qarshi kurash menejmenti tizimi bo'yicha O'zDstISO 37001:2019 hamda ISO 37001:2016 xalqaro standart sertifikatlariga ega bo'ldi.

Toshkent davlat transport universitetida "Ilg'or muhandislik maktabi", zamonaviy o'quv poligoni, vagon xo'jaligiga ixtisoslashgan 2 ta, yo'l xo'jaligi va qurilish sohasiga ixtisoslashgan 3 ta o'quv xonasi, 2 ta 400 o'rinli "Brend" auditoriya foydalanishga topshirildi.

"Toshkent metropoliteni" davlat unitar korxonasi (DUK) O'zbekiston Respublikasi Transport vazirligi huzuridagi yirik transport tashkilotidir. U Toshkent shahridagi metro tizimini boshqarish, rivojlantirish va yo'lovchilarga xizmat ko'rsatish bilan shug'ullanadi.

Hozirgi kunga kelib 2025-yil holatiga ko'ra, Toshkent metropoliteni quyidagi yo'nalishlardan iborat:

- Chilonzor yo'li: 23,7 km uzunlikda, 17 ta bekatga ega.
- O'zbekiston yo'li: 14,3 km, 11 ta bekat.
- Yunusobod yo'li: 10,5 km, 8 ta bekat.
- Halqa (yerusti) yo'li: 21,9 km, 14 ta bekat.

Umumiy uzunligi 70,4 km bo'lib, jami 50 ta bekat faoliyat yuritmoqda .

Dizayn va arxitektura. "Toshkent metropoliteni" bekatlari o'zining noyob dizayni va arxitekturasi bilan ajralib turadi. Bekatlar o'zbek milliy bezaklari, mozaikalar va san'at asarlari bilan bezatilgan bo'lib, ularni "yer ostidagi muzey" deb atashadi .

"Toshkent metropoliteni" har kuni soat 05:00 dan 00:00 ga qadar yo'lovchilarga xizmat ko'rsatadi.

Hozirgi kunda Metropolitenda 6500 nafardan ziyod xodimlar faoliyat olib bormoqda. Ulardan 1470 nafari oliy ma'lumotli, 3770 nafari esa o'rta va o'rta maxsus ma'lumotga ega xodimlarni tashkil etadi.

Raqamlashtirish va zamonaviy integratsiya. "Toshkent metropoliteni" DUK o'zining rasmiy veb-sayti (tashmetro.uz) va ijtimoiy tarmoqlardagi sahifalari orqali yangiliklar, jadval o'zgarishlari va texnik xizmatlar haqida muntazam ma'lumot beradi. Masalan, "Telegram" ijtimoiy tarmoq rasmiy kanalida texnik nosozliklar, yangi poyezdlar keltirilishi va bayram kunlaridagi ish tartibi kabi ma'lumotlar tezkor xabarlar ruknida e'lon qilib boriladi.

Asosiy hamkor ta'lim muassasalari. Bugungi kunda "Toshkent metropoliteni" uchun xususan "Toshkent davlat transport universiteti va texnikumi", shu bilan bir

qatorida iqtisodiy, ijtimoiy yo'nalishlar bo'yicha faoliyat olib boruvchi mahalliy hamda oliy ta'lim muassasalari kadrlar tayyorlab bermoqdalar.

“Toshkent davlat transport universiteti” va “Toshkent metropoliteni” DUK o'rtasida yaqin hamkorlik mavjud bo'lib, universitet bitiruvchilari orasidan “elektropoyezd mashinisti” kasbiga nomzodlar tanlab olinadi. Bu orqali metropolitenning kadrlar ehtiyoji qoplanadi va yosh mutaxassislar uchun ish imkoniyatlari yaratiladi.

Shuningdek Metropolitenda kamida “5 yillik” ish tajribasiga ega bo'lgan tashabbuskor yosh mutaxassislarni bilim darajasini oshirish, malakali kadrlarni tayyorlash hamda kadrlar zaxirasini yaratish maqsadida bosqichma-bosqich “Toshkent metropoliteni tavsiyanomasi” asosida Toshkent davlat transport universiteti sirtqi bo'limiga suhbat asosida o'qishga qabul qilinmoqda. Ularning o'quv shartnoma to'lov xarajatlari metropoliten hisobidan to'liq to'lab berilmoqda.

Bundan tashqari, shartnoma asosida “Toshkent metropoliteni” DUK 45 nafar xodimlari malakasi oshirildi.

2023-yil 5-dekabrda Muhammad al-Xorazmiy nomidagi “Toshkent axborot texnologiyalari universiteti” va “Toshkent metropoliteni” DUK o'rtasida hamkorlik memorandumini imzolandi. Ushbu memorandum doirasida talabalarning amaliyot o'tashlari, qo'shma ilmiy-tadqiqot ishlari, seminarlar va akademik mashg'ulotlar tashkil etilishi rejalashtirilgan.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 16-oktyabrdagi farmoniga muvofiq, kasbiy ta'lim tizimi takomillashtirilmoqda. Bunda texnikumlar asosida malakali kadrlar tayyorlash, jumladan, metropoliten sohasiga oid mutaxassisliklar bo'yicha ta'lim berish ko'zda tutilgan.

Hozirgi kunda Metropolitenda fan doktori (DSc) va falsafa fan nomzodi (PhD) kabi ilmiy darajaga ega xodimlar faoliyat yuritib kelayotgani alohida e'tiborga sazovor. Shu bilan birga aytish joizki, yiliga umumiy hisobda o'rtacha 200 nafardan ortiq ishchi xodimlar malakasi oshiriladi.

Bo'sh ish o'rinlari va ishga qabul jarayoni. “Toshkent metropoliteni” DUK o'zining rasmiy veb-sayti orqali bo'sh ish o'rinlari haqida e'lonlar berib boradi. Ishga qabul qilish jarayonlari ochiq va shaffof tarzda amalga oshiriladi. Bo'sh ish o'rinlari haqida ma'lumot olish uchun metropolitenning rasmiy veb-saytiga tashrif buyurish kerakli ma'lumotlarni olish imkoniyati mavjud.

Hozirda “Toshkent metropoliteni” DUKda quyidagi kabi yo'nalishlar bo'yicha soha vakillariga ehtiyojlar mavjud.

Tarmoq tahliliy ko'rsatkichlari.

(Yillik yo'lovchi tashish tahlillari)

- 2020-yil: 38,8 million yo'lovchi.
- 2021-yil: 101,8 million yo'lovchi.
- 2022-yil: 136,7 million yo'lovchi.
- 2023-yil: 172 million yo'lovchi.

- 2024-yil: 270,3 million yo‘lovchi tashilgan.
- Bu 2023-yilga nisbatan 98,3 millionga yoki 57,2 foizga ko‘pdir.
- Kunlik yo‘lovchi oqimi tahlili.
- 2023-yil davomida: kuniga o‘rtacha 445,9 ming nafar yo‘lovchi tashilgan.
- 2024-yil yanvar–iyun oylarida: kuniga o‘rtacha 724,5 ming nafar yo‘lovchi tashilgan.
- 2024-yil 16-dekabr kuni: birinchi marta bir kunda 1 million yo‘lovchiga xizmat ko‘rsatildi.
- Harakat tarkibi va infratuzilma tahlili
- 2024-yil oxiriga kelib: 65 ta metro poyezdi faoliyat yuritmoqda.
- 2025-yil yakuniga qadar: yana 26 ta zamonaviy poyezd xarid qilinishi rejalashtirilgan.
- Umumiy tarmoq ko‘rsatkichlari
- Metropoliten yo‘nalishlari soni: 5 ta (Chilonzor, O‘zbekiston, Yunusobod, Sergeli, Yerusti halqa yo‘li).
- Bekatlar soni: 50 ta.
- Umumiy uzunligi: 71 km.

4. Tarmoqqa tegishli kasblar ro‘yxati

Mashg‘ulotlarning milliy klassifikatori (MMK-2025) ga muvofiq tarmoqqa tegishli kasblar ro‘yxati quyidagi jadvalda keltiriladi:

T/r	Lavozim va kasblar kodi	Lavozim va kasblar nomi
1.	11200007	Boshqaruv raisi va o‘rinbosarlari
2.	11200009	Direksiya boshlig‘i va o‘rinbosarlari
3.	11200012	Filial direktori (boshlig‘i) va o‘rinbosarlari
4.	11200026	Muassasalar, tashkilotlar va korxonalar rahbarlarining maslahatchisi
5.	12111002	Buxgalteriya hisobi va hisoboti bo‘limi boshlig‘i (bosh buxgalter)
6.	12111003	Byudjetni rejalashtirish bo‘yicha rahbar (bosh iqtisodchi)
7.	12112004	Kotibiyat boshlig‘i (mudiri)
8.	12112008	Markaziy tashkilotlar, muassasalar va korxonalar rahbarlarining yordamchilari
9.	13211012	Bosh mexanik (sanoatda)
10.	13211014	Bosh muhandis
11.	13211028	Ishlab chiqarish sanoatida usta
12.	13212006	Bosh elektrik
13.	13212007	Bosh elektromexanik
14.	13212008	Bosh energetik
15.	13230010	Loyiha bosh muhandisi (qurilishda)
16.	13230016	Qurilishda (xizmat, guruh, sho‘ba, sex, stansiya, punkt, uchastka, smena, ombor, otryad) boshlig‘i (mudiri)
17.	13241012	Ombor (tashish va saqlashni tashkil etish) mudiri

18.	13241025	Yuk bo'linmasi boshlig'i (mudiri)
19.	13241026	Yuk hududi boshlig'i (mudiri)
20.	13242014	Garaj boshlig'i (mudiri)
21.	13242024	Xavfsizlik xizmati boshlig'i (transport)
22.	13245003	Chipta byurosi mudiri
23.	13245004	Depo boshlig'i
24.	13245005	Distansiya boshlig'i
25.	13245007	Hujjatlarni yetkazib berish va poyezd ma'lumotlariga texnologik ishlov berish stansiyasi markazi boshlig'i
26.	13245008	Kassa (vokzal bilet kassasi, bosh, shahar bilet kassasi) boshlig'i
27.	13245011	Lokomotiv deposi boshlig'i
28.	13245012	Metropolitan (stansiyasi) boshlig'i
29.	13245014	Platforma mudiri (yo'lovchi, yuk saralash)
30.	13245015	Poyezd (tiklovchi, yo'lovchi, refrijerator va boshqalar) boshlig'i
31.	13245017	Razyezd (to'xtash punkti) boshlig'i
32.	13245019	Saralash tepaligi boshlig'i (avtomatlashtirilgan, mexanizatsiyalashgan)
33.	13245020	Temir yo'l transporti va metropoliten nazorati sohasida boshqarma (bo'lim) boshlig'i (mudiri)
34.	13245021	Temir yo'l bosh dispetcheri
35.	13245024	Temir yo'l transportida (byuro, xizmat, guruh, baza, sho'ba, smena, ombor, otryad, maydon, partiya) boshlig'i (mudiri)
36.	13245025	Temir yo'l transportida boshqarma (bo'lim) boshlig'i (mudiri)
37.	13245026	Temir yo'l transportida departament direktori (boshlig'i)
38.	13245027	Temir yo'l transportida laboratoriya boshlig'i (mudiri)
39.	13245028	Temir yo'llar bosh metrologi
40.	13245029	Tortuv podstansiyasi boshlig'i
41.	13245030	Tunnel ustasi
42.	13245031	Vagon (pochta, yo'l tekshiruvi, nazorat-o'lchov, maxsus va boshqalar) boshlig'i
43.	13245032	Vagonlarga texnik xizmat ko'rsatish punkti boshlig'i
44.	13245033	Vokzal boshlig'i
45.	13245035	Yo'l ishlari boshlig'i
46.	13245036	Yo'l mashinasi boshlig'i
47.	13245037	Yo'lovchi poyezdlarida joylarni taqsimlash va foydalanish byurosi boshlig'i
48.	13245038	Yo'lovchi vagonlari kuzatuvchilari zaxirasi boshlig'i
49.	13245039	Yong'in o'chirish avariya-qutqaruv poyezdi boshlig'i
50.	13245040	Yuvish-bug'lash stansiyasi (poyezd, punkt) boshlig'i
51.	13302006	Tahririyat mas'ul kotibi
52.	13450020	O'quv markazi direktori (boshlig'i, ustasi)
53.	13490008	Bosh muhandis (boshqa sohalarda)
54.	13490021	Komanda boshlig'i
55.	13490027	Muzey direktori
56.	13490035	Qorovul boshlig'i
57.	14110003	Lokomotiv (poyezd) brigadalari dam olish uyi boshlig'i
58.	14390037	Xizmat boshlig'i (boshqa tarmoqlarda)
59.	21411001	Ishlab chiqarishda texnik masalalar bo'yicha professional-mutaxassis
60.	21411002	Ishlab chiqarishni nazorat qilish sohasida muhandis

61.	21411003	Ishlab chiqarishni tashkil etish bo'yicha muhandis
62.	21411004	Muhandis-texnolog(umumiy)
63.	21414001	Mahsulot sifati bo'yicha muhandis
64.	21414002	Mahsulot sifatini buzmasdan tekshirish bo'yicha muhandis
65.	21414003	Sifat nazorati bo'yicha muhandis
66.	21419001	Ekspluatatsiya va ta'mirlashni tashkil etish bo'yicha muhandis
67.	21419003	Mexanik-texnologik uskunalarni bo'yicha muhandis
68.	21419005	Texnik diagnostika muhandisi
69.	21421001	Bino va inshootlar qurilishi bo'yicha muhandis
70.	21421002	Bino va inshootlarni loyihalash muhandisi
71.	21421008	Qurilish muhandisi
72.	21422001	Ko'priklar qurilishi bo'yicha muhandis
73.	21422002	Tunnel qurilishi bo'yicha muhandis
74.	21422003	Yo'l-qurilish ishlarini nazorat qilish bo'yicha muhandis
75.	21422004	Yo'l qurilishi bo'yicha muhandis
76.	21441001	Konstruktor-texnolog
77.	21441003	Mexanik ishlov berish texnologiyasi bo'yicha muhandis
78.	21441004	Muhandis-konstruktor
79.	21441005	Muhandis-mexanik (umumiy)
80.	21441007	Transport muhandisi
81.	21445001	Depoda lokomotivlar (vagonlar) qabul qilish muhandisi
82.	21445002	Elektr poyezdlar tarkibini qabul qilish bo'yicha muhandis
83.	21445003	Lokomotivlar muhandisi
84.	21445004	Temir yo'l transporti va metropoliten nazorati sohasida inspektor
85.	21445005	Temir yo'l harakat tarkibi muhandisi
86.	21445006	Temir yo'l transporti sohasida ilmiy xodimlar va ilmiy tadqiqotchilar
87.	21445007	Tezlik o'lchov lentasini ochish muhandisi
88.	21449007	Harakat xavfsizligi bo'yicha muhandis
89.	21449008	Ishlab chiqarish jarayonlarini mexanizatsiyalash va avtomatlashtirish bo'yicha muhandis
90.	21449023	Payvandlash muhandisi
91.	21449028	Texnik xizmat ko'rsatishni rejalashtirish bo'yicha muhandis
92.	21449030	Vagon parkini saqlash bo'yicha muhandis
93.	21512005	Energetik
94.	21642007	Transport (yer osti, avtomobil, elektro-) dispetcheri
95.	21654003	Geodezist
96.	21654007	Marksheyder
97.	21654012	Yo'l qurilishi geodezisti
98.	23201131	Temir yo'l transport vositalarini foydalanish, ta'mirlash va texnik xianat ko'rsatish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
99.	23201132	Temir yo'l transporti va yer usti metro yo'nalishlarida signalizatsiya, markazlashtirish va blokirovka bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
100.	23201133	Temir yo'l transportida tashishlarni tashkil etish va harakatni bosliqarish bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
101.	23201134	Temir yo'llar va yo'l xo'jaligi qurilishi bo'yicha kasbiy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi
102.	23202009	Transport xizmatlari sohasida kasb ta'lim ustalari

103.	23202010	Xizmat ko'rsatish sohasida kasb ta'lim ustalari
104.	23591014	Transport sohasi uchun yo'riqchi-mashinist (yo'l, lokomotiv, kran brigadalari uchun)
105.	24112002	Buxgalter
106.	24112005	Hisob-kitob bo'yicha buxgalter
107.	24313001	Logist
108.	24313002	Logistika bo'yicha professional-mutaxassis
109.	24313004	Transport-ekspeditsiya faoliyati bo'yicha professional-mutaxassis
110.	24313005	Yuk kategoriyasi bo'yicha professional-mutaxassis
111.	24313006	Yuk tashishni tashkil qilish bo'yicha muhandis
112.	25291002	Axborot xavfsizligi bo'yicha auditor
113.	26111005	Yuriskonsult
114.	26211005	Arxivchi
115.	26221006	Kutubxonachi-arxivarius
116.	26311005	Iqtisodchi
117.	26421010	Muxbir
118.	26511012	Rassom
119.	31129006	Temir yo'l qurilish texnigi
120.	31131002	Elektromexanik-ustoz
121.	31151001	Asbob-uskuna bo'yicha texnik
122.	31151003	Elektromexanik
123.	31151004	Garaj mexanigi
124.	31151011	Mexanik (umumiy yo'nalish)
125.	31151012	Mexanik-ta'mirlovchi
126.	31151015	Ta'mirlash va sinov ishlari bo'yicha texnik
127.	31151016	Texnik-mexanik (umumiy yo'nalish)
128.	31151017	Texnik-texnolog
129.	31155001	Ko'chma tarkib xizmati texnigi
130.	31155002	Poyezdning muzlatkich bo'limi mexanigi
131.	31155003	Temir yo'l vagoni mexanigi
132.	31155004	Temir-yo'l masofasi bo'yicha texnik
133.	31155005	Temir-yo'l xizmati texnigi
134.	31155006	Vagon-transportyor mexanigi
135.	31155007	Yo'lovchi tashuvchi poyezd mexanik-birgadiri
136.	31155008	Yuk va passajir transportida tashishni tashkillashtirish bo'yicha texnik
137.	31157001	Dizel va sovitish uskunalari mexanigi
138.	31157002	Havoni konditsatsiyalash bo'yicha texnik
139.	31157003	Refrijerator uskunalari mexanigi
140.	31157004	Sovitish va konditsatsiyalash tizimlari bo'yicha texnik
141.	31157005	Sovitkich texnikasi bo'yicha texnik
142.	31157006	Ventilyatsiya texnikasi bo'yicha texnik
143.	31232006	Qurilish-montaj ishlari sifati va qabul qilish bo'yicha inspektor
144.	31292007	Elektr transporti harakat xavfsizligi bo'yicha taftishchi
145.	31292009	Poyezdlar harakati xavfsizligi bo'yicha yo'l taftishchisi
146.	31292010	Temir yo'l harakati nazoratchisi
147.	31292011	Yo'lovchi poyezdlarni nazorat etish bo'yicha taftishchi-yo'riqchi
148.	31322005	Suvni kimyoviy tozalash apparatchisi
149.	33310003	Transport ekspeditori

150.	33599007	Inspektor (umumiy yo'nalish)
151.	41100002	Ish yurituvchi
152.	42220008	Yong'in aloqasi dispetcheri
153.	43211007	Omborchi
154.	43220003	Dispetcherlik xizmati operatori
155.	43220004	Eskalator navbatchisi
156.	43220016	Temir yo'l bo'limi navbatchisi huzuridagi operator
157.	43220017	Texnik nazorat bo'limi nazoratchisi
158.	43220019	Yuk tashish bo'yicha harakat xizmati operatori
159.	43220020	Yuklar harakatini nazorat qilish bo'yicha navbatchi
160.	43220021	Yuklarni kuzatib borish bo'yicha kuzatuvchisi
161.	43220022	Yuklarni tashish va ortish harakati dispetcherligi operatori
162.	43231001	Eskalator xizmati dispetcheri
163.	43231002	Lokomotiv deposi dispetcheri
164.	43231003	Poyezd dispetcheri
165.	43231004	Stansiya dispetcheri
166.	43231005	Temir yo'l (bo'linmasi) lokomotiv dispetcheri
167.	43231006	Temir yo'l stansiyasi manyovr dispetcheri
168.	43231007	Vagon deposi dispetcheri
169.	43231008	Vagon parkini boshqarish dispetcheri
170.	43231009	Yo'l lokomotiv dispetcheri
171.	43233001	Asosiy lokomotiv deposi navbatchisi
172.	43233004	Aylanma lokomotiv deposi navbatchisi
173.	43233006	Elektrodepo navbatchisi
174.	43233009	Lokomotiv (poyezd) brigadalari naryadchisi
175.	43233010	Lokomotiv brigadalarini almashtirish punkti navbatchisi
176.	43233011	Lokomotiv deposi navbatchisi huzuridagi operator
177.	43233012	Lokomotivlar aylanma punkti navbatchisi
178.	43233013	Metropoliten elektrodeposi operatori
179.	43233015	Metropoliten poyezdlarni qabul qilish va kuzatish bo'yicha navbatchi
180.	43233020	Stansiya navbatchisi huzuridagi operator
181.	43233021	Temir yo'l bo'limi bo'yicha navbatchi
182.	43233022	Temir yo'l stansiyasi bo'yicha navbatchi
183.	43233023	Temir yo'l stansiyasi manyovr dispetcheri yonidagi operator
184.	43233024	Vagon deposi operatori
185.	43233025	Vagonlarni qabul qiluvchi
186.	43233026	Vagonlarning o'tishini hisobga olish byurosi operatori
187.	43233027	Yo'nalish navbatchisi
188.	43239002	Vagon nazoratchisi
189.	43239003	Vokzal navbatchisi
190.	43239005	Lokomotiv (poyezd) brigadalari dam olish uyi navbatchisi
191.	43239006	Poyezdlarni qabul qiluvchi
192.	43239007	Razyezd navbatchisi
193.	43239008	Saralash tepaligi navbatchisi
194.	43239009	Stansiya markazlashtirilgan posti navbatchisi
195.	43239010	Stansiya teleboshqaruv posti navbatchisi
196.	43239011	Tashish hujjatlari va matritsalamni qabul va topshirish bo'yicha navbatchi
197.	51113001	Kuzatuvchi (umumiy yo'nalish)

198.	51113002	Restoran vagoni styuardi
199.	51113003	Turib qolgan lokomotivlar va yo'lovchi vagonlari parki kuzatuvchisi
200.	51113004	Xizmat-texnik vagon kuzatuvchisi
201.	51113005	Yo'lovchi vagonlar kuzatuvchisi, tezyurar poyezd styuardi
202.	51113006	Yuk va maxsus vagonlar kuzatuvchisi
203.	51121002	Yo'lovchi poyezd nazoratchi-taftishchisi
204.	51121004	Yo'lovchilar tashish transporti nazoratchisi
205.	51122001	Chipta nazoratchisi
206.	51122003	Pochta vagonlari texnik nazoratchisi
207.	51122005	Yuk poyezdlari konduktor
208.	52300003	Chipta kassiri
209.	52300005	Kassalar supervayzeri
210.	52300012	Tovar (yuk) kassiri, yo'lovchi tashish hujjatlarini sotish agenti
211.	54140003	Kuzatuvchi
212.	54140005	Nazorat-o'tish punkti nazoratchisi
213.	54140006	Qorovul
214.	54190008	O'qchi
215.	54190009	Otryad starshinasi (harbiylashgan qo'riqlash)
216.	54190015	Yeger
217.	71150003	Duradgor
218.	71190034	Sun'iy inshootlar va temir yo'l kuzatuvchisi
219.	71190036	Temir yo'lda ta'mirlash bo'yicha ishchi (chilangar)
220.	71190038	Tunnel ishchisi
221.	71220006	Marmar bilan qoplovchi
222.	71240018	Termoizolyatsiya izolyatsiyalovchisi
223.	71262003	Drenajchi
224.	71270002	Havoni me'yoriga keltirish, shamollatish, pnevmotransport va aspiratsiya tizimlarining detallari va uzellarini tayyorlash bo'yicha chilangar
225.	71310004	Bo'yoqchi
226.	72122003	Elektr-gaz payvandchisi
227.	72220001	Asbob tarqatuvchi
228.	72231036	Tokar
229.	72331001	Elektrovoz va teplovozlami ta'mirlovchi chilangar
230.	72331002	Harakat tarkibi uskunalari va apparaturasini smash chilangar- mexanigi
231.	72331003	Harakat tarkibini ta'mirlash bo'yicha chilangar
232.	72331004	Harakat tarkibining elektromexanik asboblari va tizimlari chilangar- mexanigi
233.	72331005	Lokomotivlami ta'mirlash bo'yicha chilangar
234.	72331006	Nazorat-oichov vagonlarini sozlovchi
235.	72331007	Temir yoi-qurilish (yo'l) masliinalari va mexanizmlarini sozlovchi
236.	72333006	Detallar va uzellarni muvozanatlovchi
237.	72339007	Defektoskopchi
238.	74124001	Akkumulyatorchi
239.	74129077	Texnologik elektr jihozlarni ta'mirlash bo'yicha elektr-chilangar
240.	74130007	Elektromontyor-kabelchi
241.	75359008	Presslovchi
242.	81119035	Temir yo'l ishchisi
243.	81319084	Elektrotexnik buyumlarni shimdiruvchi

244.	81319470	Texnologik kompressor mashinisti
245.	81411015	Presslovchi-vulkanizatorchi
246.	81420056	Plastmassadan buyum presslovchi
247.	81829030	Temir-yo'l suv ta'minoti mashinisti
248.	81890029	Mashinist
249.	81890033	Nuqson aniqlash aravasi operatori
250.	81890047	Sovitish qurilmasi mashinisti
251.	81890049	Strelkali o'tkazmalami shag'aldan tozalash dastgohlari mashinisti
252.	81890055	Temir yo'l o'lchovlari operatori
253.	81890061	Xopper-dozator mashinisti
254.	81890063	Yuvish dastgohi (qurilmasi) mashinisti
255.	82124003	Elektrik dastgohi elementlarini o'rovchi
256.	83110001	Dizel poyezd, avtomotris mashinisti
257.	83110002	Dizel poyezd, lokomotiv, parovoz. elektrpoyezd mashinisti yordamchisi
258.	83110003	Drezina haydovchisi
259.	83110004	Elektroko'chma tarkib mashinisti
260.	83110005	Elektroko'chma tarkib mashinisti yordamchisi
261.	83110006	Elektropoyezd mashinisti
262.	83110007	Elektrovoz mashinisti
263.	83110008	Elektrovoz mashinisti yordamchisi
264.	83110009	Lokomotiv, motovoz, paravoz mashinisti
265.	83110011	O'ziyurar og'irlik tekshirish vagoni mashinisti
266.	83110012	Quyish poyezdi mashinisti
267.	83110013	Refrijeratorli ko'chma sostavni ta'minlash qurilmasi mashinisti
268.	83110014	Rels pletlarini eltishga mo'ljallangan maxsus sostav mashinisti
269.	83110015	Rels jilvirlash poyezdi mashinisti
270.	83110016	Rels payvandlash o'ziyurar mashina mashinisti
271.	83110017	Rels taxlagich mashinisti
272.	83110018	Shpallami biriktirish dastgohlari mashinisti
273.	83110019	Sovutish qurilmalarida motorchi (mashinist)
274.	83110020	Temir yo'llami ta'mirlash letuchkasi mashinisti
275.	83110021	Temir yo'lni dinamik stabillash mashinisti
276.	83110022	Temir yo'lni rixtovkalash dastgohlari mashinisti
277.	83110023	Teplovoz mashinisti
278.	83110024	Teplovoz mashinisti yordamchisi
279.	83110025	Tor (keng) temir yo'l yotqizuvchi mashinisti
280.	83110026	Tortish agregati mashinisti
281.	83110027	Yo'l stragi mashinisti
282.	83120002	Markazlashtirish posti operatori
283.	83120003	Pereezd navbatchisi
284.	83120004	Poyezdlar tuzuvchi
285.	83120005	Poyezdlar tuzuvchi yordamchisi
286.	83120006	Saralash tepaligi operatori
287.	83120007	Signalchi
288.	83120008	Stansiya ishchisi
289.	83120009	Strelkachi, strelka posti navbatchisi
290.	83120010	Strelkali o'tkazmalar to'g'rilash-qoqish-rixtovkalash dastgohlari mashinisti

291.	83120011	Vagon va konteynerlami plombalovchi
292.	83120012	Vagon va konteynerlami ta'mirlash va ularga xizmat ko'rsatish bo'yicha operator
293.	83120013	Vagonlar harakati tezligini muvofiqlashtiruvchi
294.	83120014	Vagonlarga texnik xizmat ko'rsatish punkti operatori
295.	83424004	Qordan tozalash va tozalash yo'l mashinalari mashinisti
296.	83424007	Temir yo'lni aniq rixtovkalashga mo'ljallangan avtomatik mashina mashinisti
297.	83429015	Temir yo'l qurilish mashinalari, ekskavator mashinisti
298.	83429016	Temir yo'l-qurilish mashinalari. ekskavator mashinisti yordamchisi
299.	89431008	Kran mashinisti (kranchi)
300.	91129001	Ishlab chiqarish xonalari farroshi
301.	91129006	Xizmat xonalari farroshi
302.	91220003	Harakat tarkibini yuvuvchi-tozalovchi
303.	93330006	Poyezdlarda yuk va bagajni qabul qiluvchi-topshiruvchi
304.	93330007	Temir yo'l yuk tashuvchisi
305.	96130008	Ko'kalamzorlashtirish ishchisi
306.	96232001	Metropoliten avtomatik o'tish joyi nazoratchisi
307.	96290007	Garderobchi

5. Yangi ishlab chiqilishi rejalashtirilgan kasbiy standartlar haqida ma'lumot

T/r	Kasbiy standartlar soni	Qamrab olinadigan lavozim (kasb)lar soni	Ishlab chiqiladigan yil va oy
1	1	4	2025-yil, dekabr
2	11	87	2026-yil, dekabr

6. Tarmoq malaka ramkasi malaka darajalarining tavsifi

Malaka darajasi		Bilim	Ko'nikma (mahorat)	Mas'uliyat va mustaqillik	Kasbiy faoliyat turlari va lavozim (kasb)lar kodi hamda nomi
Milliy malaka ramkasi (MMR)	Tarmoq malaka ramkasi (TMR)				
1	1	Temir yo'l, metro transportidagi aniq kasbiy faoliyat turida oddiy bazaviy bilimlarga ega bo'lish	Temir yo'l, metro transporti kasbiy faoliyatining muayyan turida qat'iy tartibga solingan oddiy mehnat topshiriqlarining cheklangan to'plamini bajarish uchun asosiy amaliy ko'nikmalarni qo'llash, yo'riqnomaga aniq muvofiq ravishda usullar, vositalar va materiallarning ma'lum cheklangan to'plamidan foydalanish	Oddiy mehnat vazifalarida rejalashtirilgan natijalarga erishishni ta'minlay olish	33.17 Fuqarolik transport uskunalarining boshqa turlarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish 96232001 Metropoliten avtomatik o'tish joyi nazoratchisi
2	2	Temir yo'l, metro transporti kasbiy faoliyatining ma'lum bir turdagi professional faoliyatida bilimlarni qo'llash, shu jumladan texnologik operatsiyalar, usullar, materiallar, asboblari, uskunalar, terminologiya va ushbu sohadagi mehnat faoliyati uchun zarur bo'lgan cheklangan hajmdagi nazariy tushunchalar haqidagi bilimlarni o'z ichiga oladi.	Belgilangan qoidalar va tartiblarga muvofiq temir yo'l, metro transporti kasbiy faoliyatining muayyan turida qat'iy belgilangan mehnat topshiriqlarini bajarish uchun oddiy amaliy ko'nikmalarni qo'llash. Yo'riqnomaga muvofiq asosiy usullar, vositalar va materiallarni tanlash va qo'llash	Ma'lum darajada mustaqillikka ega bo'lgan rahbarlik ostidagi faoliyat., Ish natijasi uchun shaxsiy javobgarlik.	33.17 Transport uskunalarining boshqa turlarini ta'mirlash, texnik xizmat ko'rsatish 43239006 Poyezdlarni qabul qiluvchi 51113004 Xizmat-texnik vagon kuzatuvchisi 81890055 Temir yo'l o'lchovlari operatori 83120002 Markazlashtirish posti operatori

					83120007 Razyezd navbatchisi 83120008 Stansiya ishchisi 83120009 Strelkachi, strelka posti navbatchisi 83120013 Vagonlar harakati tezligini muvofiqlashtiruvchi 33.17 Fuqarolik transport uskunalarining boshqa turlarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish 71190034 Sun'iy inshootlar va temir yo'l kuzatuvchisi 51121004 Yo'lovchilar tashish transporti nazoratchisi 72331004 Harakat tarkibining elektromexanik asboblari va tizimlari chilangar-mexanigi 75359008 Presslovchi 71262003 Drenajchi 31322005 Suvni kimyoviy tozalash apparatchisi
--	--	--	--	--	--

					91129001 Ishlab chiqarish xonalari farroshi
3	3	<p>Temir yo'l, metro transporti kasbiy faoliyatining ma'lum bir turdagi professional faoliyatida turli xil amaliy masalalarni hal qilish uchun keng qamrovli amaliy va nazariy bilimlarga ega bo'lish, ular mehnat vaziyatini, uning mumkin bo'lgan o'zgarishlarini va bu o'zgarishlarning oqibatlarini mustaqil baholashni talab qiladi.</p>	<p>Temir yo'l, metro transporti kasbiy faoliyatining muayyan turida amaliy ko'nikmalarning keng to'plamini qo'llash. Topshiriqqa mos ravishda bilimlarni sharhlashni amalga oshirish. Mehnat topshiriqlarini bajarish usullarini tanlash va moslashtirish, asbob va materiallarni tanlash.</p>	<p>Ma'lum darajada mustaqillikka ega bo'lgan rahbarlik ostidagi faoliyat., Topshiriqni bajarish uchun shaxsiy javobgarlik</p>	<p>52.29 Tashish jarayonidagi boshqa kuzatib borish xizmatlari 43231003 Poyezd dispetcheri 43231004 Stansiya dispetcheri 43233001 Asosiy lokomotiv deposi navbatchisi 43233004_Aylanma lokomotiv deposi navbatchisi 43233010 Lokomotiv brigadalarini almashtirish punkti navbatchisi 43233012 Lokomotivlar aylanma punkti navbatchisi 43233020 Stansiya navbatchisi huzuridagi operator 43233021 Temir yo'l bo'limi bo'yicha navbatchi 43233024 Vagon deposi operatori 43233025_Vagonlarni qabul qiluvchi</p>

					<p>43233026 Vagonlarning o'tishini hisobga olish byurosi operatori</p> <p>43239007 Razyezd navbatchisi</p> <p>51113002 Restoran vagoni styuardi</p> <p>51113003 Turib qolgan lokomotivlar va yo'lovchi vagonlari parki kuzatuvchisi, 51113005 Yo'lovchi vagonlar kuzatuvchisi, tezyurar poyezd styuardi</p> <p>71190036 Temir yo'lda ta'mirlash bo'yicha ishchi (chilangar)</p> <p>83110002 Dizelpoyezd, lokomotiv, parovoz, elektrpoyezd mashinisti yordamchisi,</p> <p>83110003 Drezina haydovchisi</p> <p>83110008 Elektrovoz mashinisti yordamchisi</p> <p>83110014 Rels pletlarini eltishga mo'ljallangan maxsus sostav mashinisti</p> <p>83110015 Relsjilvirlash poyezdi mashinisti</p> <p>83110016 Relspayvandlash</p>
--	--	--	--	--	---

					o'ziyurar mashina mashinisti 83110020 Temir yo'llarni ta'mirlash letuchkasi mashinisti 83110021 Temir yo'lni dinamik stabillash mashinisti 83110024_Teplovoz mashinisti yordamchisi 83110025 Tor (keng) temir yo'l yotqizuvchi mashinisti 83110026 Tortish agregati mashinisti 83110027 Yo'l strugi mashinisti 83120003 Preezd navbatchisi 83120004_Poyezdlar tuzuvchi 83120006 Saralash tepaligi operatori 83120012 Vagon va konteynerlarni ta'mirlash va ularga xizmat ko'rsatish bo'yicha operator 83120014 Vagonlarga texnik xizmat ko'rsatish punkti operatori
--	--	--	--	--	---

					<p>33.17 Fuqarolik transport uskunalarining boshqa turlarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish</p> <p>43233006 Elektrodepo navbatchisi</p> <p>74129077 Texnologik elektr jihozlarni ta'mirlash bo'yicha elektr-chilangar</p> <p>43220004 Eskalator navbatchisi</p> <p>89431008 Kran mashinisti (kranchi)</p> <p>72339007 Defektoskopchi</p> <p>43233013 Metropoliten elektrodeposi operatori</p> <p>71150003 Duradgor</p> <p>72122003 Elektr-gaz payvandchisi</p> <p>81319470 Texnologik kompressor mashinisti</p> <p>71240018 Termoizolyatsiya izolirovkachisi</p> <p>72231036 Tokar</p> <p>71270002 Havoni me'yoriga keltirish, shamollatish, pnevmotransport va</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>aspiratsiya tizimlarining detallari va uzellarini tayyorlash bo'yicha chilangar 81890029 Mashinisti (Pol yuvish) 81420056 Plastmassadan buyum presslovchi 72333006 Detallar va uzellarni muvozanatlovchi 82124003 Elektrik mashina elementlarini o'rovchi 81319084 Elektrotexnik buyumlarni shimdiruvchi 72331003 Harakat tarkibini ta'mirlash bo'yicha chilangar</p>
4	4	<p>Mehnat vaziyatini, uning mumkin bo'lgan o'zgarishlarini va bu o'zgarishlarning oqibatlarini mustaqil baholashni talab qiladigan turli xil amaliy vazifalarni hal qilish uchun temir yo'l, metro transporti kasbiy faoliyatining muayyan turi bo'yicha amaliy va nazariy bilimlarning keng doirasiga ega bo'lish.</p>	<p>Temir yo'l, metro transporti kasbiy faoliyatining ma'lum bir turida maxsus bilimlar va turli xil ma'lumotlar manbalaridan foydalangan holda mehnat topshiriqlarini bajarishga optimal yondashuvlarni tanlash. Temir yo'l transporti kasbiy faoliyatining muayyan turidagi xatarlarni baholay olish. O'z faoliyati natijalarini qo'llanilgan yondashuvlarning</p>	<p>Mustaqil ijrochilik faoliyati., Muayyan ish uchastkasida jamoaviy faoliyat va yakka tartibdagi faoliyat natijasi uchun javobgarlik</p>	<p>52.29 Tashish jarayonidagi boshqa kuzatib borish xizmatlari 43231002 Lokomotiv deposi dispetcher 43231005 Temir yo'l (bo'linmasi) lokomotiv dispetcheri 43231006 Temir yo'l stansiyasi manyovr dispetcheri</p>

			samaradorligi nuqtayi nazaridan baholash.		<p>43231007 Vagon deposi dispetcheri</p> <p>43231008 Vagon parkini boshqarish dispetcheri</p> <p>43231009 Yo'l lokomotiv dispetcheri,</p> <p>43233011 Lokomotiv deposi navbatchisi huzuridagi operator</p> <p>43233022 Temir yo'l stansiyasi bo'yicha navbatchi</p> <p>43233023 Temir yo'l stansiyasi manyovr dispetcheri yonidagi operator</p> <p>43239008 Saralash tepaligi navbatchisi</p> <p>43239009 Stansiya markazlashtirilgan posti navbatchisi</p> <p>43239011_Tashish hujjatlari va matritsalarini qabul va topshirish bo'yicha navbatchi</p> <p>51121002 Yo'lovchi poyezd nazoratchi-taftishchisi</p> <p>83110001 Dizel poyezd, avtomotris mashinisti,</p>
--	--	--	---	--	---

					83110022 Temir yo'lni rixtovkalash dastgohlari mashinisti 33.17 Fuqarolik transport uskunalarining boshqa turlarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish 43233015 Metropoliten poyezdlarni qabul qilish va kuzatish bo'yicha navbatchi 43233009 Lokomotiv (poyezd) brigadalari naryadchisi 74130007 Elektromontyor 83110006 Elektropoyezd mashinisti
5	5	Temir yo'l, metro transportining muayyan funksional sohasi doirasida ko'pincha ixtisoslashgan xususiyatga ega bo'lgan keng ko'lamlil amaliy va nazariy bilimlarga ega bo'lish	Temir yo'l, metro transporti kasbiy faoliyatining muayyan turidagi muammolarni hal qilish uchun nazariy va amaliy bilimlarni uzatishni amalga oshirish. Muayyan, shu jumladan nostandart muammolarni hal qilish uchun turli yondashuvlarni ishlab chiqish.	Mustaqil faoliyat. Xodimlarga rahbarlik qilish. Bo'linmalar doirasida vazifalarni belgilash, xodimlar o'rtasida vakolatlarni taqsimlash, maqsadlarga erishishni nazorat qilish., Yakka tartibdagi ish va bo'linmaning muayyan ish uchastkasidagi ishi natijasi uchun javobgarlik	33.17 Fuqarolik transport uskunalarining boshqa turlarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish 31232006 Qurilish-montaj ishlari sifati va qabul qilish bo'yicha inspektor 31151003 Katta elektromexanik 31292007 Elektr transporti harakat

					<p>xavfsizligi bo'yicha taftishchi 31292011 Yo'lovchi poyezdlarni nazorat etish bo'yicha taftishchi-yo'riqchi 33599007 Inspektor (umumiy yo'nalish) 33310003 Transport ekspeditori 31151001 Asbob-uskuna bo'yicha texnik</p>
6	6	<p>Temir yo'l, metro transporti kasbiy faoliyatining muayyan turi bo'yicha chuqur nazariy va amaliy bilimlarga, shu jumladan nazariyalar va tamoyillarni tanqidiy ko'rib chiqishni talab qiladigan innovatsion bilimlarga ega bo'lish</p>	<p>Temir yo'l, metro transportining muayyan funksional sohasiga xos bo'lgan tashkiliy-boshqaruv faoliyati usullari va vositalaridan foydalanish; temir yo'l transporti kasbiy faoliyatining muayyan turidagi murakkab va nostandart muammolarni innovatsion usullar va uslublardan foydalangan holda hal qilish. Muammolarni yechish yo'llari va usullarini asoslashda nostandart argumentlardan foydalanish samarali hisoblanadi. Texnologik yoki uslubiy xarakterga ega bo'lgan, yechish usullarini tanlash va xilma-xilligini</p>	<p>Xodimlarga rahbarlik qilish., Tashkilot tarkibiy bo'linmasining mehnat natijasi uchun javobgarlik.</p>	<p>33.17 Fuqarolik transport uskunalarining boshqa turlarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish 13245024 Temir yo'l transportida (byuro, xizmat, guruh, baza, sho'ba, smena, ombor, otryad, maydon, partiya) boshlig'i (mudiri) 23591014 Transport sohasi uchun yo'riqchi-mashinist (yo'l, lokomotiv, kran brigadalari uchun) 21642007 Transport (yer osti, avtomobil, elektro-) dispetcheri</p>

			nazarda tutadigan masalalarni yechish. Temir yo'l transporti kasbiy faoliyatining muayyan turida xavflarni baholash va oldini olish.		13245021 Temir yo'l bosh dispetcheri 21411001 Ishlab chiqarishda texnik masalalar bo'yicha professional-mutaxassis 14110003 Lokomotiv (poyezd) brigadalari dam olish uyi boshlig'i 21411003 Ishlab chiqarishni tashkil etish bo'yicha muhandis 21411001 Ishlab chiqarishda texnik masalalar bo'yicha professional-mutaxassis 13242024 Xavfsizlik xizmati boshlig'i (transport) 21445004 Temir yo'l transporti va metropoliten nazorati sohasida inspektor 25291002 Axborot xavfsizligini ta'minlash va texnik xizmat ko'rsatish xizmati auditori
7	7	Temir yo'l, metro transporti bo'linmalari faoliyatini takomillashtirishning yangi usullari va yondashuvlarini ishlab chiqish uchun asos bo'lib xizmat	Temir yo'l, metro transporti tarkibiy bo'linmasi faoliyatini tashkil etish va boshqarish. Temir yo'l transporti kasbiy faoliyatining muayyan turida	Katta ishlab chiqarish va/yoki ilmiy mehnat jamoalariga rahbarlik qilish, Strategiyani aniqlash, institutsional	52.21 Quruqlik transporti sohasidagi xizmatlar 13245015 Poyezd (yo'lovchi) boshlig'i,

		<p>qiladigan temir yo'l transporti kasbiy faoliyatining muayyan turi, shu jumladan innovatsion va fanlararo maxsus nazariy va amaliy bilimlarga ega bo'lish.</p>	<p>amaliyotga yo'naltirilgan tadqiqotlar o'tkazish, turli fanlararo bilim sohalaridan bilimlarni integratsiyalash orqali murakkab amaliy muammolar yechimini ijodiy izlash va to'liq bo'lmagan yoki cheklangan ma'lumotlar asosida hukm chiqarish. Temir yo'l transporti kasbiy faoliyatining ma'lum bir turida va turli sohalar kesishmasida bilim bilan bog'liq masalalarni tanqidiy ko'rib chiqishni namoyish etish. Temir yo'l transporti kasbiy faoliyatining muayyan turida xavflarni baholash va oldini olish.</p>	<p>darajada jarayonlarni boshqarish. Tashkilot ishining natijasi uchun javobgarlik.</p>	<p>33.17 Fuqarolik transport uskunalarining boshqa turlarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish 13245012 Metropoliten boshlig'i 13245020 Temir yo'l transporti va metropoliten nazorati sohasida boshqarma (bo'lim) boshlig'i (mudiri) 13245027 Temir yo'l transportida laboratoriya boshlig'i (mudiri) 13245005 Distansiya boshlig'i (o'rinbosari) 13230016 Qurilishda (xizmat,guruh, sho'ba, sex, stansiya, punkt, uchastka, smena, ombor, otryad) boshlig'i (mudiri) 13230010 Loyiha bosh muhandisi (qurilishda) 13245012 Metropoliten (stansiyasi) boshlig'i 13245004 Depo boshlig'i</p>
8	8	<p>Temir yo'l, metro transportini rivojlantirishning yangi va murakkab g'oyalarini tanqidiy tahlil qilish, baholash va sintez qilish uchun temir yo'l</p>	<p>Temir yo'l, metro transportining turli funksional sohalarida loyihalarni tadqiq etish, ishlab chiqish, amalga oshirish, temir yo'l</p>	<p>Murakkab va ko'p darajali tashkiliy tuzilmalarga rahbarlik qilish., Institutsional tuzilmalar va tuzilmalar</p>	

		transportining turli funksional sohalaridan keng ko'lamli amaliy, innovatsion va fanlararo bilimlarga ega bo'lish	transportining turli funksional sohalarida temir yo'l transporti tashkilotlari va bo'linmalari faoliyatini tashkil etish va boshqarish. Temir yo'l, metro transporti kasbiy faoliyatining muayyan turida yoki faoliyatlar tutashgan joyda mavjud bilimlarni va/yoki kasbiy amaliyotni kengaytirish yoki qayta ko'rib chiqish. Temir yo'l, metro transporti kasbiy faoliyatining muayyan turida strategik xavflarni baholash va oldini olish.	(tarmoqlar, hududlar) faoliyatining natijalari uchun javobgarlik	
--	--	---	--	--	--

7. Tarmoqning funksional xaritasi

MMR malaka darajasi	TMR malaka darajasi	33.17 Fuqarolik transport uskunalarining boshqa turlarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish														Tegishli kasblar		
		31220 Ishlab chiqarish sanoat brigadalari	74122 Lift, eskalator va boshqa ko'tarish mexanizmlari elektromontyorlari va elektromexaniklari	72331 Temir yo'l transporti uskunalarini ta'mirlash uchun montajchilar, chilangarlar va sozlovchilar	91220 Transport vositalarini yuvuvchilar	81411 Rezina ishlab chiqarish operatorlari	72122 Gaz bilan kesuvchilar	83110 Lokomotiv mashinistlari	83220 Yengil avtomobil haydovchilari	83431 Kran va ko'tarish mashinalari operatorlari	83320 Yuk tashuvchi avtomobil haydovchilari	31129 Boshqa mashg'ulotlar guruhlariga kiritilmagan qurilish sohasidagi texniklar, b.g.k.	93120 Yo'llar, to'g'onlar va shunga o'xshash inshootlarni qurish va ta'mirlashda band bo'lgan malakasiz ishchilar	13245 Temir yo'l transporti sohasida bo'linmalar rahbarlari	74129 Boshqa mashg'ulot guruhlariga kiritilmagan elektr jihozlarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyorlar va elektromexaniklar, b.g.k.		83439 Boshqa mashg'ulot guruhlariga kiritilmagan kranlar, ko'tarish mashinalari va ortish-tushirish qurilmalari mashinistlari, b.g.k.	81890 Boshqa boshlang'ich guruhlariga kiritilmagan sanoat qurilmalari va dastgohlari operatorlari, b.g.k.
8	8																	
7	7																	
6	6													Tunnel ustasi				
5	5	Ishlab chiqarish sanoatida usta yordamchisi																
4	4																Eskalator mashinisti	
3	3		Ko'tarish qurilmalari bo'yicha elektromexanik Eskalatorlarni ta'mirlash va xizmat ko'rsatish bo'yicha chilangar-elektrik	Harakat tarkibini ta'mirlash bo'yicha chilangar				Elektr-gaz payvandchi	Harakat tarkibi mashinisti (Manjovri ishlari bo'yicha) Harakat tarkibi mashinisti dubleri Elektrovoz mashinisti yordamchisi (Dizelpoyezd, lokomotiv, parovoz, elektropoyezd mashinisti yordamchisi)	Kran mashinisti (Kranchi) Avtovishka va avtogidro ko'targich mashinisti	Avtomobil haydovchisi (yuk tashuvchi)	Yo'l montyori Yo'l qurilishi texnigi			Metropoliten qurilmalariga xizmat ko'rsatish va ta'mirlash bo'yicha chilangar-elektrik Metropolitenning stansiyasi va tunnel qurilmalariga xizmat ko'rsatish va ta'mirlash bo'yicha chilangar-elektrik		Zumpf agregati mashinisti (Temir yo'lida ta'mirlash bo'yicha ishchi chilangari)	
2	2				Harakat tarkibini yuvuvchi-tozalovchi	Harakat tarkibini ta'mirlash puflovchi (Buyum puflovchi)		Qo'lda elektr payvandlovchi		Avtomobil haydovchisi (yengil)								
1	1												Yo'l nazoratchisi					

**8. Tarmoq malaka ramkasini ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot
(korxonalar) to'g'risida ma'lumot**

T/r	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Tashishlarni tashkil etish departamenti Yuklarni turlari bo‘yicha ortish va tushirish bo‘limi boshlig‘i	Fatxullayev A.A.
2	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Tashishlarni tashkil etish boshqarmasi Harakat xavfsizligi bo‘yicha bosh mutaxassis	Xudayberganov I.Sh.
3	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Texnik siyosat boshqarmasi boshlig‘ining o‘rinbosari	Daminov Sh.Sh.
4	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Lokomotivlardan foydalanish boshqarmasi bosh muhandisi	Rasulov R.A.
5	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Lokomotivlardan foydalanish boshqarmasi boshlig‘ining foydalanish bo‘yicha o‘rinbosari	Hamzayev F.X.
6	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Lokomotivlardan foydalanish boshqarmasi muhandisi	Zokirova U.R.
7	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Vagon xo‘jaligi boshqarmasi boshlig‘ining o‘rinbosari	Kabinov A.K.
8	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Vagon xo‘jaligi boshqarmasi boshlig‘ining o‘rinbosari	Turdiboyev X.I.
9	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Vagon xo‘jaligi boshqarmasi bosh muhandisi	Axmedov M.E.
10	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Elektr ta‘minoti boshqarmasi bosh muhandisi	Zaynutdinov X.Z.
11	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Elektr ta‘minoti boshqarmasi boshlig‘ining elektrlashtirish va qurilish bo‘yicha o‘rinbosari	Kasimov D.X.
12	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Poyezdlar harakat xavfsizligi bo‘yicha katta taftishchi	Saliboyev U.A.
13	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Yuk va tijorat ishlari boshqarmasi boshlig‘i o‘rinbosari	Maxmudov D.B.
14	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Yuk va tijorat ishlari boshqarmasi bo‘lim boshlig‘i o‘rinbosari	Abduraxmonov M.T.
15	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Yuk va tijorat ishlari boshqarmasi yetakchi muhandisi	Xashimov F.R.
16	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Aloqa va signallashtirish boshqarmasi aloqa bo‘limi boshlig‘i	Saribayev G.T.
17	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Aloqa va signallashtirish boshqarmasi SMB bo‘limi boshlig‘i	Babadjanov T.E.
18	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Aloqa va signallashtirish boshqarmasi texnikaviy ishlab chiqarish bo‘limi boshlig‘i	To‘rayev Y.B.
19	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Yo‘l xo‘jaligi boshqarmasi bosh muhandisi	Mavlonov S.B.
20	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Yo‘l xo‘jaligi boshqarmasi boshlig‘i o‘rinbosari	Xo‘shvaqtov Sh.D.

21	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Yo‘l xo‘jaligi boshqarmasi boshlig‘i o‘rinbosari	Omonov I.R.
22	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Kapital qurilish direksiyasi Xarajatlarni nazorat qilish bo‘limi boshlig‘i	Rasulov A.A.
23	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Kapital qurilish direksiyasi bosh muhandisi	Xushnazarov A.A.
24	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Kapital qurilish direksiyasi texnik bo‘lim boshlig‘i-bosh muhandis o‘rinbosari	Karimjonov K.K.
25	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Strategik rivojlantirish va sanoat faoliyatini tashkil etish departamenti boshlig‘i o‘rinbosari	Xodjayev A.S.
26	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Strategik rivojlantirish va sanoat faoliyatini tashkil etish departamenti, texnik rivojlanish sektor boshlig‘i	Qayumov M.A.
27	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Strategik rivojlantirish va sanoat faoliyatini tashkil etish departamenti bosh mutaxassisi	Turebayev D.R.
28	“O‘zbekiston temir yo‘llari” AJ Personalni boshqarish va kadrlarni tayyorlash departamenti boshlig‘i o‘rinbosari	Mavlanov A.X.
29	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Kadrlar boshqarmasi boshlig‘i	Kadirov A.Sh.
30	“Temir yo‘l infratuzilma” AJ Personalni tayyorlash muassasasi o‘quv-uslubiy bo‘lim boshlig‘i, ishchi guruh kotibi	Ibragimov Sh.Sh.
31	Metropolitan kadrlarini tayyorlash ilmiy innovatsion markazi direktori	Toshpo‘latov A.M.
32	“Malaka bilimlarini baholash” bo‘limi bosh mutaxassisi	Xalikov R.I.
33	“Ta‘lim muassasalari bilan ishlash” xizmati bosh mutaxassisi	Yo‘ldashev D.I.
34	“Chilonzor” elektrodeposi boshlig‘ining bosh muhandisi	Zokirov K.Z.
35	“O‘zbekiston” elektrodeposi boshlig‘ining tasarruf bo‘yicha o‘rinbosari	Eryigitov J.Sh.
36	Iqtisod, moliya va mehnatni tashkil qilish xizmati boshlig‘i	Tashxodjayev U.M.
37	Iqtisod, moliya va mehnatni tashkil qilish xizmati boshlig‘i o‘rinbosari	Xamrayev D.P.
38	Kadrlar bilan ishlash xizmati boshlig‘i	Xusanov Q.K.
39	Kadrlar bilan ishlash xizmati boshlig‘i o‘rinbosari	Xodjayev E.B.